

1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ГРЕБЕНЮК М.Ю.

студентка 2 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій
Одеський національний політехнічний університет

Науковий керівник: ДОБРЯНСЬКА Н.А.
д.е.н., професор кафедри адміністративного менеджменту та проблем ринку
Одеський національний політехнічний університет

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Однією з найважливіших ознак побудови демократичної держави є розвиток місцевого самоврядування.

Конституція України закріпила дві системи влади на місцях: місцеві державні адміністрації, які є відповідними органами виконавчої влади, та місцеве самоврядування як публічну владу територіальних громад.

В силу численних об'єктивних і суб'єктивних факторів, наявність можливості забезпечення збалансованого розвитку України та її регіонів, поліпшення якості життя людей реалізується недостатньо. Причиною цього, у тому числі, являються нерозв'язані проблеми регіонального управління та місцевого самоврядування, що вплинуло на формування такої системи організації влади, яка виявилася неспроможною забезпечити надання населенню якісних послуг, що відповідали б європейським стандартам [1]

Найважливіші з цих проблем [2]:

1. Законодавча невизначеність територіальної основи місцевого самоврядування, надмірна централізація повноважень та ресурсів

2. Економічна неспроможність переважної більшості територіальних громад, органів місцевого самоврядування щодо здійснення власних і делегованих повноважень

3. Криза комунальної інфраструктури

4. Збереження централізованої моделі формування доходів місцевих бюджетів; значна частка трансфертів у структурі доходів місцевих бюджетів, високий рівень їхньої дотаційності

5. Неefективне управління та нецільове використання коштів, майна та інших місцевих ресурсів

6. Відсутність стандартів публічних послуг та методології визначення їх вартості

7. Відсутність чіткого розподілу повноважень між рівнями, органами та посадовими особами місцевого самоврядування

8.Невпорядкованість механізму делегування місцевими радами повноважень місцевим державним адміністраціям

9.Недосконалі принципи формування рад всіх рівнів унаслідок запровадження пропорційної системи виборів за закритими партійними списками

10.Брак професійних кадрів для публічного сектору на місцях; відсутність дієвої кадрової політики, системи підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації посадових осіб, службовців органів місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад

11.Відчуженість органів місцевого самоврядування від населення та їх корпоратизація, закритість і непрозорість діяльності, корупція, патерналізм у відносинах з представниками територіальної громади

12.Нерозвиненість незалежного суспільного сектора соціальних ініціатив і соціальної економіки; невикористання ресурсного потенціалу «третього сектора» у місцевому розвитку

13.Недієвість форм прямої демократії: відсутність дієвих механізмів участі місцевих громад у діяльності місцевої влади та контролю; відсутність у жителів навичок безпосередньої участі у вирішенні питань місцевого значення [3].

У відповідності до Конституції України районні та обласні ради всього лиш представляють інтереси територіальних громад і не мають власних виконавчих органів, що суттєво обмежує їх повноваження. Але в Законі України "Про місцеве самоврядування в Україні" визначені власні повноваження районних та обласних рад. Однак, ці повноваження не можуть реалізовуватися радами без власного виконавчого органу. І тому ради мають делегувати ці повноваження відповідним місцевим державним адміністраціям. Проте трапляються не поодинокі випадки, коли районні та обласні ради відмовляються делегувати повноваження місцевим державним адміністраціям або ухвалюють рішення про скасування рішень своїх попередників. Все це закінчується тим, що проблеми не розв'язуються, а влада бездіє, оскільки ради не можуть виконувати свої повноваження без виконавчих органів. [1]

Такі конфлікти послаблюють місцеву владу, роблять її діяльність малоефективною, а місцеві громади не можуть вирішувати злободенні питання свого повсякденного життя [5].

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Вид. "Право". – К., 1996. – С. 37, 38, 45.
2. Історія економічних вчень: Навчальний посібник / Н.А.Добрянська, С.В.Філіппова - Одеса: Бондаренко М.А., 2018.-92 с.
3. Куйбіда В. Проблеми та перспективи функціонування місцевих органів виконавчої влади // В. Куйбіда // Український науковий журнал "Освіта регіону". – 2010 . №4. - с.34

4. Добрянська Н.А. Основні етапи еволюційного розвитку інституційного середовища диверсифікованих корпоративних об'єднань / Н.А. Добрянська, А.А. Нікіфорчук, О.В. Ніколюк // Економіка харчової промисловості. – Одеса, 2015. - №(26). – С. 5-8.

5. Добрянська Н.А. Еволюція диверсифікації виробництва, мотиви та її цілі [Електронний ресурс] / Н.А. Добрянська, А.А. Нікіфорчук // Ефективна економіка. – 2013. - №9. – Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nayka.com.ua>

БУКОВСЬКИЙ Д.А.

студент 2 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій
Одеський національний політехнічний університет

СІЗОНЕНКО С.В.

аспірант Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій
Одеський національний політехнічний університет

Науковий керівник: КОРЕЦЬКИЙ М.Х.

д.н. держ. упр., професор кафедри адміністративного менеджменту та проблем ринку Одеського національного політехнічного університету

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

В пошуках нової моделі управління та взаємодії суспільства і держави місцеве самоврядування займає одне з головних місць.

За Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні" місцеве самоврядування пояснюється як гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста - самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. До складу сільської, селищної, міської, районної, обласної ради входять депутати, які обираються жителями села, селища, міста, району, області на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на п'ять років[1].

Місцеве самоврядування – елемент державного управління, на який покладено багато функцій та повноважень, спрямованих на служіння народу та забезпечення його благополуччя. Зокрема повноваження органів місцевого самоврядування стосуються таких сфер: соціально-економічного і культурного розвитку; планування та обліку, в галузі бюджету, фінансів і цін; управління

комунальною власністю; освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту; соціального захисту населення[2].

Проте діюча система органів місцевого самоврядування має ряд недоліків і актуальних проблем, які потребують вдосконалення. Сучасний стан місцевого самоврядування в Україні, як і існуюча його система сьогодні не відповідають потребам суспільства. Можна сказати, що місцеве самоврядування в Україні від початку було недосконалим, починаючи із конституційного законодавства. Так, якщо порівняти два закони «Про місцеве самоврядування в Україні» і «Про місцеві державні адміністрації», то можна виявити спільність об'єктів регулювання органів місцевого самоврядування і місцевих державних адміністрацій. Тобто виникає таке явище, як конкуренція компетенції, - на врегулювання одних і тих же відносин претендують кілька структурних органів, протилежних по змісту їх призначення[3].

Органи місцевого самоврядування не мають достатньої можливості самостійно приймати та формувати місцеві бюджети. На практиці місцева рада не може затвердити свій бюджет, поки районна рада, а фактично райдержадміністрація, не доведе до нього відповідні нормативи. У зв'язку з цим, знову відбуваються конфлікти на професійному рівні між районними органами управління й органами самоврядування на місцях. До того ж, часто бюджет формується досить нераціонально: велика частина коштів виділяється на сфери, які потребують цього найменше, і – навпаки.

Чинне законодавство, що регламентує місцеві бюджети, по суті, не передбачає чітко визначених джерел достатнього фінансування діяльності в регіонах для всеосяжного вирішення питань місцевого значення. Для місцевих бюджетів більша частина їх доходів є результатом реалізації міжбюджетних відносин. Крім того, на фінансову самостійність органів місцевого самоврядування впливає відсутність їх зацікавленості в збільшенні збору податків на своїй території[4].

Також для сучасної системи органів місцевого самоврядування однією з актуальних проблем залишається плінність кадрів, причиною якої є низька заробітна плата, перенавантаження працівників у зв'язку з недостатньою чисельністю штату та високі професійні вимоги. Крім того, через те, що органи місцевого самоврядування обираються терміном на 5 років, постійно оновлюється керівний штат працівників - їм потрібен час для набуття необхідного професійного досвіду й вивчення власних компетенцій для вирішення тих чи інших задач. Все це впливає на якість функцій та повноважень, які виконуються органами місцевого самоврядування.

Список використаних джерел:

1. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – С. 170.
2. Зубчик О. Головний напрямок – самоврядування / О. Зубчик, В. Войтков. // Влада і Політика. – 2003. – № 16. – С. 37.

3. Баймуратов М. М. Децентралізація повноважень публічної влади в Польщі як засіб формування компетенції місцевого самоврядування: досвід для України. / М. М. Баймуратов // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: право, 2014, вип. 7. – с. 138
4. Актуальні проблеми місцевого самоврядування в Україні і в контексті адміністративної реформи: [Електронний ресурс] / Режим доступу до журн.: <http://ua-referat.com>
5. Добрянская Н.А. Диверсификация производства как фактор развития регионального продовольственного рынка / Н.А. Добрянская, В.В. Попович// Международный журнал «Молодой учёный»: г. Чита, - №8 (55). – 2013. – С. 188 – 190.
6. Dobrianska N.A. Diversified corporate associations: modern scorecard analysis and assessment of their effectiveness [Електронний ресурс] / N.A. Dobrianska, V.V. Popovych // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2017. – № 1 (29). – С. 6-12.– Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2017/No1/6.pdf>

СУРЖАНОВА Ю.О.

студентка 1 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій
Одеський національний політехнічний університет

Науковий керівник: ДОБРЯНСЬКА Н.А.
д.е.н., професор кафедри адміністративного менеджменту та проблем ринку
Одеський національний політехнічний університет

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Актуальність теми полягає в тому, що в чіткій, реально-діючій системі місцевого самоврядування зосереджується конструктивний потенціал, здатний за умов адміністративного реформування скласти децентралізовані самоврядні інститути українського суспільства на противагу існуючому в Україні державному управлінні.

Метою цієї публікації є пошук моделей та проблем проведення оцінки результативності діяльності державного управління та місцевого самоврядування зумовлених зростаючими потребами пошуку ефективних механізмів регулювання діяльності суб'єктів державного управління в умовах трансформації економічного, політичного та соціокультурного простору України.

Перш ніж переходити до вивчення проблем державного управління та місцевого самоврядування потрібно розкрити зміст цих двох понять.

На думку В. Авер'янова під державним управлінням потрібно розуміти особливий та самостійний різновид діяльності держави, що здійснює окрема система спеціальних державних органів - органів виконавчої влади [1].

Отже, сутність державного управління як самостійного виду державної діяльності слід розуміти як систему елементів державної влади, яка носить виконавчо-розпорядчий характер та виконує функції та завдання держави у процесі регулювання економічною, соціально-культурною та адміністративно-політичною сферами.

Згідно з енциклопедією державного управління категорія державне управління - це діяльність держави (органів державної влади), спрямована на створення умов для якнайповнішої реалізації функцій держави, основних прав і свобод громадян, узгодження різноманітних груп інтересів у суспільстві та між державою і суспільством, забезпечення суспільного розвитку відповідними ресурсами [2, с. 247].

Місцеве самоврядування в Україні - це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста - самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України [3].

Проблеми місцевого самоврядування і державного управління починаються із конституційного законодавства. Якщо порівняти два закони «Про місцеве самоврядування України» і «Про місцеві державні адміністрації», то можна виявити спільність об'єктів регулювання органів місцевого самоврядування і місцевих державних адміністрацій. Але при цьому виникає таке явище як конкуренція компетенції, яке по суті виявляється у тому, що на врегулювання одних і тих же відносин претендують кілька структурних органів, протилежних по змісту їх призначення [4].

Державне управління в сучасних умовах не можна розглядати не враховуючи базової системи безперервного професійного вдосконалення державних службовців, і зокрема керівників, що виступає фактором посилення української державності, утвердження її авторитету на міжнародній арені та формування соціально орієнтованої ринкової економіки. Таким чином, сьогодні існує проблема неузгодженості між нагальною потребою у підвищенні якості надання управлінських послуг населенню та низьким рівнем адаптації формальних лідерів (керівників) до нових умов реалізації державного управління та формування культури якості в державному управлінні, що пояснюється необхідністю підвищення компетентності та вимог до їх якостей як керівників [5].

На сьогодні в науковій літературі описана значна кількість проблем, які стосуються і місцевого самоврядування, і державного управління. Проаналізувавши деякі з них, можна зробити висновки про те, що всі проблеми

різні, а значить для їх усунення треба чітко відділяти органи місцевого самоврядування та державні органи.

Список використаних джерел:

1. Державне управління в Україні: навчальний посібник [за заг. ред. В.Б. Аверянова]. – К.: Вид-во ТОВ «СОМІ», 1999. – 265с.
2. Енциклопедія державного управління. [Текст] у 8 т. - Т. 1. Теорія державного управління / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.-редкол.: Ю.В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. - К.: НАДУ, 2011. - 747 с.
3. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.97р – Нормативні Акти України – версія 7.2 для Windows – Інформтехнологія – К.
4. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства / П.М. Любченко. - Харків: Одісей, 2006.
5. Актуальні проблеми державного управління та місцевого самоврядування : матеріали наук.-практ. конф. за результатами стажування слухачів спеціальності «Державне управління» / за заг. ред. Є.І. Бородіна. – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2011. – 52 с.
6. Dobrianska N.A. Diversified corporate associations: modern scorecard analysis and assessment of their effectiveness [Електронний ресурс] / N.A. Dobrianska, V.V. Popovych // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2017. – № 1 (29). – С. 6- 12.– Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2017/No1/6.pdf>

2. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

АРНАУТ М.Ю.

студентка 5 курсу, магістр, факультет ММіЛ,
Одеська національна академія харчових технологій

Науковий керівник: **НІКОЛЮК О.В.**

к.е.н., доцент кафедри менеджменту і логістики
Одеська національна академія харчових технологій

МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНИХ СИСТЕМ ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

В умовах зниження прибутковості і посилення конкуренції саме в мотивації співробітників можуть бути знайдені ті резерви, які дозволять

організації не тільки пережити важкі часи, а й створити передумови для розвитку і процвітання в майбутньому. Основна мета процесу мотивації - це отримання максимальної віддачі від використання наявних трудових ресурсів, що дозволяє підвищити загальну результативність і прибутковість діяльності підприємства.

В сучасних сьогодні нестабільних фінансових умовах актуальним є застосування методів нематеріальної мотивації співробітників, які дозволяють утримувати високий рівень продуктивності та якості праці і водночас економити на витратах на оплату праці. Використання методів мотивації, особливо нематеріального характеру, вимагає ретельного пророблення всієї системи мотивації і ускладнюються труднощами оцінки значущості мотивів працівників і підприємства.

Поліпшення умов і впровадження заходів по забезпеченню безпеки праці скорочують плинність кадрів. За мотивами «важкі і несприятливі умови» звільняються до 20 % усіх вивільнених [1].

Несприятливі умови призводять до зворотних результатів: різних форм та ступенів втомлюваності працівників, функціонального напруження організму. До негативних економічних результатів належать недоодержання додаткового продукту, затримка з уведенням нових фондів, непродуктивне споживання робочої сили, зниження продуктивності праці.

При виборі найбільш ефективних методів нематеріальної мотивації персоналу, слід враховувати індивідуальність кожної людини, адже те, що є стимулюючим фактором до праці для одного працівника, можливо, надасть зворотну дію на іншого. Прикладом цього може бути доручене наставництво за новачком в колективі - один працівник оцінить це для себе як комплімент самому досвідченому співробітнику, побачить в цьому свою цінність для підприємства, а інший вирішить, що його обтяжують зайвими обов'язками і це послужить стимулом до виконання своєї роботи «через рукава». Тому слід враховувати такі фактори, як амбітність, працьовитість, комунікабельність та інші особистісні якості окремих співробітників [2].

Для ефективного управління мотивацією необхідно:

- усвідомити модель основного процесу мотивації: потреба - мета - дія - досвід - очікування;
- знати фактори, які впливають на мотивацію;
- формулювати набір потреб, що викликають рух до здійснення мети і умови, при яких потреби можуть бути задоволені;
- усвідомлювати, що мотивація не самоціль, а спосіб задоволення.

У зв'язку з тим, що на систему мотивації і стимулювання істотно впливають такі фактори, як національна культура (через корпоративну культуру), технології, використовувані в організації, стадії розвитку організації та ряд інших факторів, сутність мотивації полягає в тому, щоб, орієнтуючись на систему потреб працівників, забезпечити повне і ефективно використання їх трудового потенціалу для як найшвидшого досягнення цілей організації.

Використовуючи методи мотивації на підприємстві, потрібно визначитися з об'єктами застосування певних видів морального стимулювання. Одні методи мотивації можуть застосовуватись для всіх категорій співробітників підприємства, інші - для певних категорій працівників, а деякі для керівного персоналу. Тому необхідно визначити портфель людських ресурсів підприємства, що дозволяє диференційовано визначити рівень діяльності й потенціалу працівників [1].

В процесі дослідження міжнародного досвіду мотивації праці необхідно приділити увагу сфері управління персоналом в Україні. На сьогоднішньому етапі розвитку мотиваційної системи не вистачає матеріальних стимулів, тому керівникам потрібно сконцентрувати увагу на оптимальному поєднанні матеріальних з нематеріальними мотивуючими елементами, які б комплексно характеризували її оптимальну систему та взаємозв'язок між місцевими традиціями управління й корпоративною культурою. Для розробки системи мотивації продуктивної праці на вітчизняних підприємствах доцільно врахувати ментальні особливості та національні традиції, виділити, на чому саме керівникам акцентувати увагу в даному аспекті [2].

При формуванні систем мотивації праці необхідно використовувати вже накопичений світовою практикою досвід. Орієнтиром буде позитивний досвід європейських країн, а також можливості його впровадження на вітчизняних підприємствах. Подолавши труднощі при побудові системи управління персоналом, врахувавши особливості українського менталітету, створивши сприятливі умови на підприємстві для успішного впровадження новацій у сфері мотивації персоналу, можна переходити до виконання конкретних дій, тобто до застосування певних методів та заходів нематеріальної мотивації персоналу, що дозволить розширити можливості вітчизняних підприємств у застосуванні методів стимулювання персоналу.

Список використаних джерел

1. Безтелесна Л. Удосконалення механізму мотивації продуктивності найманих працівників / Л. Безтелесна // Україна: аспекти праці. - 2006. - № 1. - С. 42-48
2. Вплив мотивації праці управлінського персоналу на ефективність діяльності підприємства [Сайт]. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=13355>

ГЕРЛЯХ Д.А.

студентка 3 курсу, інженерно-економічного факультету
Одеського державного аграрного університету

Науковий керівник: ПЕТРЕНКО О.П.
к.е.н., доцент кафедри економічної теорії та економіки підприємства
Одеського державного аграрного університету

ПРОБЛЕМИ ДЕФІЦИТУ БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Для виконання своїх функцій держава повинна мати достатні грошові фонди. Ці фонди вона формує шляхом перерозподілу валового внутрішнього продукту. Найважливішим засобом, через який держава здійснює розподіл і перерозподіл внутрішнього продукту, є державний бюджет.

Економічний зміст бюджету та його ланок розкривається в процесах формування та розподілу грошових ресурсів, які за своєю сутністю дуже різноманітні й охоплюють усі рівні державного управління. Тому залежно від того, як відбувається процес мобілізації та використання бюджетних коштів, як це впливає на формування в кінцевому підсумку фондів споживання та нагромадження визначається роль бюджету в управлінні економікою.

Бюджетний дефіцит - це фінансове явище, яке, як правило, не є виключенням. В сучасному світі не має держави, яка в своїй історії не зіткнулася б з бюджетним дефіцитом. За останні роки відбувся значний стрибок бюджетного дефіциту. Він призвів до швидкого зростання державного боргу, як внутрішнього, так і зовнішнього. Якщо враховувати те, що положення вважається контрольованим у разі, коли державний борг не перевищує 1/2 ВВП та бюджетному дефіциті не більш 2-3% ВВП, наявний стан економіки України можна вважати за тяжкий і кризовий. Розглянемо стан Державного бюджету України за останні роки у таблиці 1.

Таким чином, можна зробити висновок, що доходи Державного бюджету України за 2017 рік зросли на 163,3 млрд. грн. порівняно з 2016 роком, а порівняно з 2015 роком на 254,4 млрд. грн.. Також у 2017 році збільшились видатки Державного бюджету України на 259,7 млрд. грн. порівняно з 2015 роком. Повернення кредитів теж зросло на 1,4 млрд. грн. порівняно з 2015 роком. А ось надання кредитів з кожним роком знижувалось, наприклад у 2017 році надання кредитів знизилось на 2,3 млрд. грн. порівняно з 2015 роком. Також можемо спостерігати стрибок граничного обсягу дефіциту, коли у 2016 році він зріс на 83,6 млрд. грн., а у 2017 році збільшився порівняно з 2015 року на 1,7 млрд. грн.. Прожитковий мінімум зростав впродовж трьох років. На збільшення прожиткового мінімуму вплинули такі фактори, як збільшення рівня інфляції та збільшення цін на продукти і товари.

У 2017 році річний плановий показник дефіциту державного бюджету зі змінами, що включають коригування граничного обсягу дефіциту за

спеціальним фондом, внесеними розпорядниками бюджетних коштів, становив 87,2 млрд. гривень. Фактично Державний бюджет України був виконаний із дефіцитом у сумі 77,6 млрд. гривень. Сукупний державний борг України в липні зріс на 1,39%, або на 1,05 млрд. доларів до 76,06 млрд. доларів.

Таблиця 1

Доходи та видатки Державного бюджету України

Доходи та видатки бюджету	2015р.	2016р.	2017 р.	2017р. до 2015 р. (+/-)
Доходи Державного бюджету України, млрд. грн.	516,9	607,9	771,3	254,4
В тому числі:	491,7	575,6	702,0	210,3
-загального фонду, млрд. грн.				
-спеціального фонду, млрд. грн.	25,2	32,3	69,2	44,0
Видатки Державного бюджету України, млрд. грн.	581,7	681,4	841,4	259,7
В тому числі:	554,5	647,2	767,9	213,4
-загального фонду, млрд. грн.				
-спеціального фонду, млрд. грн.	27,1	34,2	73,4	46,3
Повернення кредитів до Державного бюджету України, млрд. грн.	4,8	5,6	6,2	1,4
В тому числі:	2,7	3,6	4,9	2,2
- з загального фонду, млрд. грн.				
- зі спеціального фонду, млрд. грн.	2,0	2,0	1,2	-0,8
Надання кредитів з Державного бюджету України, млрд. грн.	16,0	15,8	13,7	-2,3
В тому числі:	1,9	0,9	1,3	-0,3
- з загального фонду, млрд. грн.				
- зі спеціального фонду, млрд. грн.	14,0	14,9	12,3	-1,7
Граничний обсяг дефіциту Державного бюджету України, млрд. грн.	75,9	83,6	77,6	1,7
В тому числі:	61,9	68,8	62,3	0,3
- з загального фонду, млрд. грн.				
- зі спеціального фонду, млрд. грн.	14,0	14,8	15,3	1,3
Прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць у розмірі на 1 січня, грн.	1176,0	1330,0	1544,0	368,0

Державні зовнішні запозичення за 2016 рік становили 61,3 млрд. грн., з яких 19,0 млрд. грн. — відображення реструктуризації державного та гарантованого державою боргу відповідно до прикінцевих положень закону про державний бюджет та постанов Кабінету Міністрів України від 11.02.2016 № 60, від 24.02.2016 № 101, від 27.04.2016 № 309 та від 27.04.2016 № 310; 6,8 млрд. грн. — надходження коштів на впровадження спільних з міжнародними фінансовими організаціями проектів, 35,5 млрд. грн. — надходження від кредитів та випуску облігацій зовнішньої державної позики з метою фінансування державного бюджету.

На кінець 2016 року державний борг становив 1650,8 млрд. грн., у т.ч. державний зовнішній борг дорівнював 980,2 млрд. грн., державний внутрішній борг — 670,6 млрд. гривень.

Гарантований державою борг України на кінець 2016 року становив 278,9 млрд. грн. Сума державного та гарантованого державою боргу України на кінець 2016 року становила 1929,8 млрд. гривень.

Розробка заходів, спрямованих на скорочення видатків та збільшення доходів, регулювання бюджетного дефіциту в сукупності з іншими антикризовими заходами дозволяє стабілізувати фінансовий стан країни.

Таким чином можна запропонувати для коригування дохідної та витратної частин бюджету, а також для зменшення дефіциту бюджету наступні заходи:

- зробити прозорішою систему оподаткування;
- скоротити видаткову частину бюджету: зменшити витрати на фінансування управлінських структур;
- створити жорсткий контроль за виплатою державних коштів;
- залучені кошти використовувати переважно для цільових державних програм, спрямованих на економічний розвиток;
- проводити ефективну політику з обслуговування державного боргу країни;
- посилити відповідальність суб'єктів господарювання та їх керівників, зокрема особисту майнову і кримінальну відповідальність, за недотримання вимог законодавства, несвоєчасність і повноту розрахунків з бюджетом та державними позабюджетними фондами. [4, с.207]

Список використаних джерел

1. Про Державний бюджет України на 2015 рік: Закон України від 02.03.2015 року Ст. 37- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/80-19>
2. Про Державний бюджет України на 2016 рік: Закон України від 31.03.2016 року Ст. 54- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/928-19>

3. Про Державний бюджет України на 2017 рік: Закон України від 21.02.2017 року Ст. 31- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1801-19>

4. Нечаюк І. Б. Основні проблеми подолання бюджетного дефіциту в Україні / І. Б. Нечаюк // Екон. форум. – 2013. – № 4. – С. 207–211.

5. Петренко О.П. Державний борг України: сучасні реалії та основні тенденції/ О.П. Петренко, А.А. Шевченко, Н.А. Добрянська// .Аграрний вісник Причорномор'я: збірник наукових праць. Економічні науки.- Одеса, 2016. Вип. 58.-С.127-138

СЕМКО О.І.

студентка 5 курсу, магістр, факультет ММіЛ,
Одеська національна академія харчових технологій

Науковий керівник: НІКОЛЮК О.В.

к.е.н., доцент кафедри менеджменту і логістики
Одеська національна академія харчових технологій

УПРАВЛІННЯ ІМПОРТНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВА

В процесі господарської діяльності підприємства досить часто виникає потреба в товарах імпортного виробництва, а також в отриманні робіт та послуг іноземних спеціалістів. На сьогоднішній день в Україні формується політика захисту вітчизняного товаровиробника з метою зменшення частки імпортних операцій та збільшити експорт.

Управління імпортними операціями підприємства здійснюється з огляду на результати аналізу ринкової ситуації та тенденції її зміни, а також з урахуванням ймовірної реакції ринку на рішення, що приймаються керівництвом компанії. Основні завдання аналізу управління імпортними операціями підприємства є: вивчення характеристик іноземного ринку; аналіз потенційних можливостей ринку; аналіз розподілу часток ринку між фірмами; аналіз особливостей збутової діяльності; вивчення товарів конкурентів; короткострокове та довгострокове прогнозування; вивчення реакції конкурентів на зміну ринкових умов; визначення політики цін на іноземному ринку.

У результаті аналізу управління імпортними операціями підприємства необхідно розробити рекомендації щодо удосконалення імпортної діяльності на базі дослідження основних напрямків розвитку з огляду на існуючий ресурсний потенціал підприємства. Аналізуючи існуючу стратегію імпорту на підприємстві, необхідно оцінювати її ефективність та доцільність з огляду на здатність забезпечувати підприємство стійкими конкурентними перевагами та приносити додатковий прибуток. Значна кількість стратегічних рішень, які

приймаються менеджерами різних ланок, лежать в основі міжнародної діяльності суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності [1].

При визначенні економічної ефективності імпоротної діяльності підприємства доцільно виділити дві групи показників: показники ефективності імпорту товарів виробничого призначення; показники ефективності імпорту товарів народного споживання. Визначення економічної ефективності та ефекту імпоротної діяльності підприємства можна проводити у наступній послідовності: розрахунок беззбиткової зовнішньоторговельної ціни імпортного товару народного споживання відповідно до базисних умов постачання (при відомій його внутрішній вартості); розрахунок мінімально допустимої вартісної оцінки імпортного товару народного споживання (при відомій зовнішньоторговельній ціні відповідно до базисних умов постачання); розрахунок економічного ефекту імпорту товару народного споживання; розрахунок економічної ефективності імпорту товару народного споживання; розрахунок економічної ефективності імпорту товарів виробничого призначення [2].

При розрахунку показників ефективності імпорту товарів народного споживання необхідно враховувати наступні фактори: ціну на імпортну продукцію зовнішньоторговельних операторів зафіксовану в українській валюті; ціну за імпортну продукцію зовнішньоторговельних операторів зафіксовану у валюті експортера або третіх країн; ціну за імпортну продукцію зовнішньоторговельних операторів зафіксовану у валюті експортера або третіх країн, оплата якої здійснюється шляхом комерційного кредиту. В даний час прийняті наступні основні показники ефективності імпорту: комерційна (фінансова) ефективність, що враховує фінансові наслідки здійснення проекту для його безпосередніх учасників; бюджетна ефективність, що установлює фінансові наслідки реалізації проекту для державного чи місцевого бюджету; народногосподарська економічна ефективність, що враховує витрати і результати в зв'язку зі здійсненням проекту, що виходять за межі фінансових інтересів учасників інноваційного проекту [3].

Таким чином, при виході підприємств малого бізнесу на зовнішній ринок і здійсненні імпортних операцій необхідно розробляти та запроваджувати такі стратегії імпорту, які дозволяли би отримувати прибуток від реалізації товарів на внутрішньому ринку або задоволення власних потреб підприємства в товарах/послугах. Питання підвищення ефективності імпоротної діяльності фірми необхідно розглядати комплексно із визначенням основних стратегічних орієнтирів підприємства та оцінкою його можливостей при реалізації обраної імпоротної стратегії.

Список використаних джерел:

1. Волкова І.А. Методика аналізу експортно-імпортних операцій в діяльності підприємств [Текст] / І.А. Волкова, І.В. Гірчук // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2010. – № 3 (53). – С. 53-55.

2. Дерев'яно Ю.М. Ефективне управління імпорними операціями на підприємстві [Текст] /Ю.М. Дерев'яно, Н.С. Валюх // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 27 травня 2015 р. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, М.М. Петрушенка. - Суми : СумДУ, 2015. – С. 185-186.

3. Ковтун Е. О. Планування зовнішньоекономічної діяльності підприємства [Електронний ресурс] / Е. О. Ковтун, В. М. Швець. – Режим доступу: http://www.gusnauka.com/15_APSN_2010/Economics/67915.doc.Htm.

ШУЛКА О. І.

студентка 3 курсу, інженерно-економічного факультету
Одеського державного аграрного університету

Науковий керівник: ПЕТРЕНКО О.П.

к.е.н., доцент кафедри економічної теорії та економіки підприємства
Одеського державного аграрного університету

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ

У сучасних умовах фінансова система України формується за європейським взірцем. У зв'язку з цим об'єктивно необхідним є дослідження основних проблем і перспектив її розвитку з урахуванням європейського вектору. Саме стабільність у фінансовому секторі держави виступає важливою передумовою її економічного розвитку та зростання суспільного добробуту.

На жаль, фінансова система України не відповідає світовим стандартам, проте досить залежить від зовнішніх відносин, що провокує її трансформацію з урахуванням інтеграції до загального фінансового простору.

Однією з основних проблем нестійкості фінансової системи України є відсутність належного державного контролю. Оскільки останній - важлива функція держави, за допомогою якої забезпечуються адекватні умови для функціонування фінансової системи, дефіцит належного контролю призвів до зловживань та порушень у сфері фінансових відносин.

До основних недоліків сучасної системи державного контролю відносять:

1. Перевірки, які мають фіскальний характер: на практиці найчастіше використовують перевірку або ревізію. Зазначені методи дозволяють лише виявити фінансові порушення, констатувати негативні явища, але не дають можливості запобігти їм або детально дослідити причини їх виникнення.

2. Проблеми переважного використання заходів подальшого контролю. Як свідчить досвід зарубіжних країн, саме процедури поточного та попереднього контролю вважаються найбільш дієвими.

3. Недосконалість чинних нормативно-правових документів та розміру штрафів. Оскільки сума штрафів за незаконне або нецільове використання бюджетних коштів менша за самі обсяги цих коштів, держава втрачає значні суми через зловживання посадових осіб, що призводить до збільшення порушень.

На розвиток фінансової системи впливає безліч факторів, які потрібно враховувати з метою недопущення застою і кризових явищ. У цьому зв'язку необхідно налагоджувати та вдосконалювати механізми реалізації фіскальної, грошової і кредитної політик з метою забезпечення належного функціонування вітчизняної фінансово-кредитної системи. Водночас стратегія і тактика реформування фінансової системи повинна полягати у поступовій реструктуризації, яка передбачатиме подальшу трансформацію фінансів.

Фінансова система України потребує кардинальних змін, оскільки особливості її функціонування не відповідають загальноприйнятим цивілізованим нормам і стандартам.

За рахунок неефективної роботи фінансової системи у сучасних умовах відбувається неповне акумулювання фінансових ресурсів та нераціональний їх перерозподіл між різними сферами. У результаті цього гальмуються надходження інвестицій у країну, адже саме вони необхідні для сталого економічного розвитку та стабільного функціонування держави.

Одним із варіантів якісної трансформації фінансової системи країни може бути використання прогресивного світового досвіду провідних країн світу - Великобританії, Німеччини, Японії – у галузі створення єдиного регулятора фінансової системи (мегарегулятора). За допомогою останнього можливим стане уникнення протиріч у сфері контролю за фінансами та формування надійного базису для інтеграції України у світову фінансову систему.

Щодо перспектив розвитку вітчизняної фінансової системи, слід зазначити, що їй необхідно ефективно імплементувати фінансовий механізм діяльності бюджетних установ, здійснювати перманентний пошук нових джерел фінансових ресурсів в умовах дефіциту бюджетних коштів, а також раціонально використовувати кошти, залучені за допомогою державного кредиту, зміцнюючи при цьому довіру до державних цінних паперів. І найголовніше – це економно витратити бюджетні кошти та обов'язково посилити контроль за їх цільовим використанням.

Ще однією проблемою на сьогодні для України залишається незбалансованість у видатках та доходах бюджету, а також значне зростання державної заборгованості та нераціональний розподіл витрат. Для розв'язання зазначених питань, на нашу думку, необхідно впровадити контроль за витрачанням коштів, їх доцільністю та належним чином відслідковувати грошові потоки. Водночас обов'язковим має бути зменшення обсягів запозичень для покриття бюджетного дефіциту.

Для покращення стану фінансової системи України необхідно переглянути ключові напрямки стабілізаційної політики: розвиток страхового

механізму пенсійного забезпечення, медичного обслуговування, страхових принципів фінансування для отримання вищої освіти. Це полегшить навантаження та сприятиме удосконаленню функціонування фінансової системи країни. Для зменшення заборгованості Україні слід поновити свій імідж та відновити довіру населення, емітуючи при цьому державні облігації з метою залучення додаткових коштів. Разом з тим у довгостроковій перспективі необхідно створити відповідні механізми, спрямовані на стимулювання розвитку фінансів домогосподарств, оскільки, як свідчить практика зарубіжних країн, домогосподарства посідають провідне місце у формуванні доходної частини бюджетів усіх рівнів.

На особливу увагу заслуговує питання створення потужної групи банків, зменшення податкового тиску та впорядкування фінансових потоків. У цьому контексті слід зазначити, що цим питанням повинні займатися відповідні органи законодавчої та виконавчої влади: раціональне функціонування всієї фінансової системи можливе лише за рахунок належного функціонування кожної складової окремо та у разі їх синергічного поєднання.

Таким чином, у сучасних умовах існує об'єктивна потреба у ефективній реалізації програми фінансового оздоровлення держави, розробці стабілізаційних заходів щодо запобігання негативним наслідкам від фінансової кризи, що вимагає, на нашу думку, прийняття низки відповідних законів, здійснення практичних заходів та розробки науково обґрунтованих критеріїв функціонування фінансової системи держави з метою мінімізації можливих збитків від подальших фінансових криз для вітчизняної економіки.

Список використаних джерел:

- 1.Петренко О.П. Державний борг України: сучасні реалії та основні тенденції/ О.П. Петренко, А.А. Шевченко, Н.А. Добрянська// .Аграрний вісник Причорномор'я: збірник наукових праць. Економічні науки.- Одеса, 2016. Вип. 58.-С.127-138
2. Скоропад І. С. Державний фінансовий контроль в Україні: проблеми та шляхи реформування / І. С. Скоропад // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.3. – С.263-268.
3. Моторна Я. Проблеми функціонування фінансової системи України [Електронний ресурс] .- Режим доступу: http://www.rusnauka.com/16_ADEN_2010/Economics/68425.doc.htm.
4. Британська Н. Проблеми фінансової системи України в умовах ринкової економіки [Електронний ресурс] / - Режим доступу: <http://intkonf.org/britanska-nn-krimets-oa-problemi-finansovoyi-sistemi-ukrayini-v-umovah-rinkovoyi-ekonomiki>.

ЗАБОЛОТНА А.
студентка 5 курсу, магістр, факультет ММіЛ,
Одеська національна академія харчових технологій

Науковий керівник: **НІКОЛЮК О.В.**
к.е.н., доцент кафедри менеджменту і логістики
Одеська національна академія харчових технологій

ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ПЕРЕВЕЗЕННЯМИ В ЗОВНІШНІЙ ТОРГІВЛІ

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства тісно пов'язана з транспортним забезпеченням, яке є однією з важливих складових процесу організації доставки товарів від місця їх виготовлення до місця споживання. Продукцією транспорту являється безпосередньо сам процес переміщення товарів від виробника до споживача. В цьому й полягає суть транспортних послуг.

Транспортні послуги, що здійснюються в сфері зовнішньоекономічної діяльності, піддаються впливу всіх факторів, що характеризують розвиток ринкової економіки. Насамперед, це коливання цін на нафту, попиту і пропозицій на товари, а, відповідно, і на їх перевезення; валютного курсу; ступінь втручання держави у зовнішньоекономічну діяльність, стан політичних та економічних відносин різних держав і багато інших.

Транспорт відіграє важливу роль в розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Його нормальне функціонування забезпечує виконання зобов'язань сторонами з купівлі-продажу, комерційний ефект зовнішньоторгівельної угоди. Порушення транспортного процесу часто веде до матеріальних втрат експортера й імпортера, робить вітчизняні товари не конкурентоздатними на світовому ринку.

Економічна ефективність зовнішньоекономічної діяльності, багато в чому залежить від правильно вибраних транспортних і базисних умов поставки товарів. В контракті купівлі-продажу є спеціальний розділ - транспортні умови поставки. В ньому передбачені обов'язки сторін по відношенню до переміщення товару. В цей розділ, як правило включають: порядок перевезень вантажів, умови і термін завантаження й розвантаження; розмір, порядок оплати й розрахунки провізних платежів; проформу чартеру, вид коносаменту, інші види послуг. В кожному окремому випадку зміст транспортних угод залежить від виду транспорту, характеру товару, типу угоди, базисного місця поставки, а також дії міжнародних договорів, угод, конвенцій, звичаїв країни [1].

Основу транспортних умов складають базисні умови поставки. Встановлюючи базисні умови поставки в контракті купівлі-продажу, сторони

визначають свої обов'язки, в числі яких є питання транспортного переміщення об'єктів контракту, частково такі:

- хто несе транспортні витрати з доставки товару;
- хто надає транспортні засоби для перевезення товару;
- положення вантажу по відношенню до транспортного засобу;
- хто оформляє митні процедури на вивіз і ввіз;
- хто здійснює завантаження товару на транспортні засоби і вивантаження з них;
- де відбувається передача власності на товар від продавця до покупця;
- коли відбувається перехід ризику з продавця на покупця у випадку загибелі, пошкодження чи псування товару, як розподіляється відповідальність [2].

У міжнародній торгівлі використовують комплект з міжнародних правил тлумачення найбільш широко використовуваних торговельних термінів, що мають назву «Інкотермс» [3].

У транспортному процесі всі його учасники - виробники продукції, замовники, покупці, перевізники, посередники - вступають у складні економічні та комерційно-правові відносини, що регулюються різними нормативними актами, національними законодавствами і міжнародними правовими нормами, звичаями.

Тому транспортне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності являє собою систему, що складається із сукупності технічних, технологічних елементів, економічних, комерційно-правових, організаційних впливів, різних методів управління транспортними операціями у сфері виробництва, обігу та споживання продукції, товарів, що переміщуються між сторонами.

Список використаних джерел:

1. Зінь Е.А. Основи зовнішньоекономічної діяльності / За редакцією д. е. н., професора Е.А. Зіня. – К.: Видавництво «Кондор». – 2009.
2. Сирийчик Т. Транспортна політика України та її наближення до норм Європейського Союзу [Електронний ресурс] / Т. Сирийчик та ін.; за ред. Марчіна Свенчіцкі. – К.: Аналіт.-дорадч. центр Блакитної стрічки, 2010. – 102 с. –Режим доступу: http://www.undp.org.ua/files/en_76033Transport_System_Reform_Jun2010.pdf.
3. Співаковський С. Позиції України на міжнародному ринку транспортно-експедиційних послуг / С. Співаковський // Економіка України. – 2009. – № 1. – С.75–78.

КРАВЦОВА І.Р.

студент 2 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій
Одеський національний політехнічний університет

Науковий керівник: ДОБРЯНСЬКА Н.А.

д.е.н., професор кафедри адміністративного менеджменту та проблем ринку
Одеський національний політехнічний університет

ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

Інвестиційна політика – комплекс урядових рішень, що визначають основні напрямки використання капіталовкладень в економіку, різні її сфери та галузі. Інвестиційна політика визначається станом економіки, основним завданням народного господарства у виробництві; науково-технічному і соціальному розвитку країни.

Інвестиційна політика держави здійснюється через механізм державного регулювання. Механізм державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні обумовлений законом України "Про інвестиційну діяльність"[1].

Державне регулювання інвестиційної діяльності визначається показниками економічного і соціального розвитку України, республіканськими і регіональними програми розвитку народного господарства, республіканськими і місцевими бюджетами передбачуваними в них обсягами державного фінансування інвестиційної діяльності. При цьому створюються стимули у формі пільгових умов інвесторам, що здійснюють інвестиційну діяльність у найбільш важливих для задоволення суспільних потреб напрямках, насамперед у соціальній сфері, технічному і технологічному вдосконаленні виробництва, створенні нових робочих місць для громадян які потребують соціального захисту, впровадженні відкриттів і винаходів, в АПК, в реалізації програм ліквідації наслідків чорнобильської аварії, у галузі освіти, культури, охорони здоров'я і навколишнього середовища.

Формування мети та завдань інвестиційної політики повинне спиратися на концептуальні основи розвитку держави та суспільства, відповідати основним напрямкам соціально-економічного розвитку. До основних завдань інвестиційної політики належать:

- вибір і підтримка розвитку окремих галузей господарства; - реалізація програми щодо конверсії військово-промислового комплексу;
- забезпечення конкурентоспроможності сучасної продукції; - підтримка розвитку малого і середнього бізнесу;
- забезпечення збалансованості в розвитку всіх галузей економіки України;
- реструктуризація вугільної промисловості;
- реалізація програми житлового будівництва в Україні [2].

Управління державними інвестиціями планує виконання конкретних дій щодо інвестування бюджетних і позабюджетних коштів. Основою для прийняття рішення про інвестування загальнодержавних бюджетних коштів є: прогнози економічного і соціального розвитку України; розвитку і розміщення продуктивних сил; цільові науково-технічні і комплексні програми; техніко-економічні обґрунтування доцільності таких інвестицій.

Прийняття рішення про інвестиції з бюджетних коштів потребує системного підходу до визначення пріоритетів. Сьогодні вибір пріоритетних напрямів інвестиційної діяльності в Україні пов'язаний з першочерговими завданнями стабілізації економіки, довготерміновими завданнями, спрямованими на її перебудову, та підвищення рівня життя населення.

Пріоритетність залежить від відповідних цільових комплексних, галузевих (міжгалузевих) і територіальних програм, за якими Мінекономіки України визначає найневідкладніші завдання [3].

На регіональному рівні інвестиційна політика повинна сприяти мобілізації інвестиційних ресурсів і визначенню напрямів їх найефективнішого та раціонального використання. Формування сприятливого інвестиційного клімату України є визначальним завданням держави у сфері здійснення інвестиційної діяльності. Таким чином, ефективна інвестиційна політика повинна враховувати реалії економічного стану, бути спрямованою на подолання фінансово- економічної кризи та на стабілізацію економіки. Для цього необхідно щоб інвестиційна політика будувалась на таких принципах: - підвищення інвестиційного рейтингу держави; - удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази, для формування привабливого інвестиційного клімату України; - концентрація на стратегічних напрямках інвестиційних програм; - активізація науково-технічної та інноваційної діяльності в інтересах розвитку національної економіки; - організації взаємодії з підприємствами з метою мобілізації власних ресурсів в інвестиційну діяльність; - постійного моніторингу інвестицій [4].

Список використаних джерел:

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, N 47, ст.646
2. Курило С.В. Інвестиційна політика, її сутність і роль у сучасних умовах / С.В. Курило [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Dtr_ep/2009_2/files/Econ_02_2009_Kurilo.pdf.
3. Яценко А.В. Формування інвестиційної політики зі стратегічних позицій розвитку України / А.В. Яценко // Інвестиції: практика та досвід. - 2010. - № 8. - С. 12-17. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2010_8_5
4. Концепція Державної цільової програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011-2015 роки [Електронний ресурс] / Державне агентство

України з інвестицій та розвитку. – Режим доступу : <http://in.ukrproject.gov.ua/index.php?get=564&id=2548.#1>.

5. Добрянська Н.А. Основні етапи еволюційного розвитку інституційного середовища диверсифікованих корпоративних об'єднань / Н.А. Добрянська, А.А. Нікіфорчук, О.В. Ніколюк // Економіка харчової промисловості. – Одеса, 2015. - №(26). – С. 5-8.

САМБРОС С.А.

студент 2 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій
Одеський національний політехнічний університет

Науковий керівник: ЛЕБЕДЄВА В.В.

д.е.н., доцент кафедри адміністративного менеджменту та проблем ринку
Одеський національний політехнічний університет

СОЦІАЛЬНО — ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

Держава здійснює стратегічну і поточну (тактичну), економічну і соціальну політику, спрямовану на реалізацію та оптимальне узгодження інтересів суб'єктів господарювання, завдань культурного розвитку, забезпечення економічної безпеки держави, збереження і примноження її економічного потенціалу і національного багатства, підвищення народного добробуту. Економічна тактика - сукупність найближчих цілей, завдань, засобів і способів їх досягнення для реалізації стратегічного курсу економічної політики в конкретних умовах, що складаються в поточному періоді розвитку народного господарства. Правове закріплення економічної політики здійснюється шляхом визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики, у прогнозах і програмах економічного і соціального розвитку України та окремих її регіонів, програмах діяльності Кабінету Міністрів України, цільових програмах економічного, науково - технічного і соціального розвитку, а також відповідних законодавчих актах[1].

Здійснення державою економічної стратегії і тактики у сфері господарювання спрямовується на створення економічних, організаційних та правових умов, за яких суб'єкти господарювання враховують у своїй діяльності показники прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку. [2].

Законом визначаються принципи державного прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України, система прогнозних і програмних документів, вимоги до їх змісту, а також загальний порядок розроблення, затвердження та виконання прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку, повноваження та відповідальність органів державної влади і органів місцевого самоврядування у

цих питаннях. Основними формами державного планування господарської діяльності є Державна програма економічного та соціального розвитку України, Державний бюджет України, а також інші державні програми з питань економічного і соціального розвитку, порядок розробки, завдання та реалізації яких визначаються законом про державні програми. Соціальна політика - опрацьовує заходи щодо підвищення зайнятості населення і реалізується в активній регіональній соціально-економічній політиці, спрямованій на задоволення потреб населення у добровільному виборі виду діяльності, на розвиток підприємництва (фермерства), стимулювання створення інноваційних технологій, впровадження нових форм організації праці.

Одним із заходів щодо регулювання зайнятості є державний протекціонізм, який дає змогу зберігати стабільність і підтримувати на належному рівні життєзабезпеченість населення. Стратегічною метою регіонального управління в системі забезпечення зайнятості населення має стати розширення приватного сектора, регулювання процесу створення малих і середніх підприємств. Складовими соціальної політики є забезпечення зростання рівня добробуту населення, соціальний захист, гарантування рівних прав і можливостей усіх громадян, права на працю, заробіток та власність, на гідне соціальне забезпечення, освіту, охорону здоров'я, а також природних прав людини, до яких належать повага до людської праці, свобода слова, совісті, безпека особистості, рівність перед законом. На сучасному етапі одним з найважливіших завдань соціальної сфери є підвищення рівня мінімальної заробітної плати до мінімального прожиткового рівня.

У системі розвитку соціальної інфраструктури регіонів першочергового розв'язання потребують такі питання житлово-комунального господарства, як реформування економічних відносин через проведення радикальних змін чинного порядку фінансування, кредитування, оподаткування та ціноутворення; забезпечення збалансованого розвитку тепло-, водо-, газопостачання та водовідведення в ході реалізації програм житлового, цивільного та промислового будівництва; технічне переоснащення галузі з широким застосуванням вітчизняних і зарубіжних науково-технічних досягнень. Ефективність соціальної політики залежить від економічних можливостей держави, тобто від частки національного доходу, яка скеровується на споживання. Головне завдання соціальної політики - соціальний захист різних верств населення регіонів, що його здійснюють органи регіонального та місцевого управління в межах своїх повноважень [3].

Список використаних джерел:

1. Механізм економічної політики: [Електронний ресурс] / Режим доступу до журн. : <http://pidruchniki.com>.
2. Рябека О. Г. Соціально-економічна політика України в забезпеченні економічної безпеки держави / О. Г. Рябека // Бізнес_Інформ. - 2014. - № 9. - С. 48-52.

3. Принципи, проблеми і політика держави . / Макконел К. Р., Брю С. Л. Економікс// Т. М.: Туран, 2015. - С. 47.
4. Попович В.В. Этапы воспроизведения трудового потенциала сельских территорий / В.В. Попович, Н.А. Добрянская // Азимут научных исследований: экономика и управление, г. Тольятти - № 3 (8). – 2014. – с. 83-87
5. Колмогорова І.В. Формування економічної активності населення сільської місцевості під час кризових явищ в Україні / Н.А. Добрянська, І.В. Колмогорова // Економіка та держава – Київ, 2015. -№10.- С. 21-25.

3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

ЛАЗАРЕВ А. Е.

студент 2 курсу відділення «Машинобудування та транспортні технології»
Новокаховський політехнічний коледж
Одеського національного політехнічного університету

Науковий керівник: ЛИЧАК В.О.
спеціаліст, викладач
Новокаховський політехнічний коледж
Одеського національного політехнічного університету

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Національні інтереси України та їх пріоритетність обумовлюються конкретною ситуацією, що складається в Україні та за її межами, та мають відображати потреби країни на сучасному етапі. Тому до складу пріоритетних, на думку експертів, слід, зокрема, віднести:

- головний економічний інтерес — забезпечення економічної незалежності держави, що дуже важливо для забезпечення державного суверенітету;
- перешкоджання падінню життєвого рівня громадян і поступове його підвищення. Цей пріоритетний соціальний інтерес є первинним стосовно залежних від нього зафіксованих пріоритетів щодо зміцнення генофонду українського народу, його фізичного і морального здоров'я та інтелектуального потенціалу, а також досягнення національної злагоди, політичної і соціальної стабільності.

На думку фахівців, потребує удосконалення вся структура загроз національній безпеці в економічній сфері, до яких слід віднести:

- відсутність соціально орієнтованої економіки;
- занепад виробництва, відсутність ефективної системи його відтворення;

- руйнування та вплив за межі країни національного багатства України;
- зростання «тіньової» економіки, корупції, економічних злочинів, криміналізація економічних відносин;
- структурно-технологічну незбалансованість економіки, поглиблення структурних деформацій;
- низьку ефективність державного управління економікою;
- неефективність економічних відносин та валютно-фінансового регулювання;
- значні диспропорції у соціально-економічному розвитку регіонів;
- високий рівень політичного протистояння, негативний його вплив на економічний розвиток.

Загрози національній безпеці держави загалом в економічній, воєнній, науково-технічній та інформаційній сферах мають загальнонаціональний характер і не мають яскравого регіонального характеру, але вони, з одного боку, певним чином поширюються на регіони України, а з другого — виходять з регіональних проблем.

Отже, до загроз регіональній сфері національної безпеки належать ті, що обумовлюють значні диспропорції у соціально-економічному розвитку регіонів, посилюють територіальний та економічний сепаратизм, а саме: відсутність балансу інтересів у системі «центр-регіон», нечіткий розподіл прав, функцій, обов'язків та відповідальності між центром та регіонами; посилення у регіонах негативних наслідків структурної перебудови економіки; зростання кількості депресивних регіонів; критичний стан малих міст і сіл, шахтарських поселень у районах закриття вугільних шахт, неефективність заходів щодо їх відродження та підтримки; неефективний міжрегіональний розподіл праці, недосконалість механізму використання трудових ресурсів, несформовані регіональні ринки праці; відсутність належної державної підтримки регіонів, що мають стратегічне значення для держави; високий конфліктний потенціал регіонів, де розташовані підприємства вугільної промисловості; низький рівень демократизації регіонального управління

Національна безпека – це стан внутрішніх і міждержавних відносин, який визначає ефективність системи державних, правових і суспільних гарантій прав і свобод людини і громадянина, базових цінностей та інтересів суспільства і суверенної держави від внутрішніх і зовнішніх загроз.

Важливою передумовою протидії основним загрозам національній безпеці України є створення ефективної системи забезпечення національної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Концепція (Основи державної політики) національної безпеки України // Відомості Верховної Ради України.— 1997.— № 10.— Ст.85.
2. Мельник М.І. Корупція: сутність, поняття, заходи протидії.— К.: Атіка, 2001.— 304 с.

3. Шевченко А.А. Державний борг України: сучасні реалії та основні тенденції / Н.А. Добрянська, А.А. Шевченко, О.П. Петренко // Аграрний вісник Причорномор'я (серія «Економічні науки»). - Одеса, 2016. - № 78 – 2. – с. 127 - 137
4. Шевченко А.А. Вплив грошової маси на економічний розвиток України / А.А. Шевченко, О.П. Дяченко, Н.А. Добрянська // Аграрний вісник Причорномор'я (серія «Економічні науки»). - Одеса, 2015. - № 78 – 2. – с. 164 – 173

ПУЛЬЧА Д. О.

студент 1 курсу Інститут бізнесу, економіки та інформаційних технологій
Одеський національний політехнічний університет

Науковий керівник: ДОБРЯНСЬКА Н.А.
д.е.н., професор кафедри адміністративного менеджменту та проблем ринку
Одеський національний політехнічний університет

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

З інтенсифікацією глобалізаційних, інтеграційних процесів, інтернаціоналізацією світової економіки значної актуалізації набувають питання захисту національних економічних інтересів та забезпечення економічної безпеки України.

Національна безпека характеризує здатність економіки протистояти дії різноманітних внутрішніх та зовнішніх загроз, забезпечувати стійкий економічний розвиток, зміцнювати конкурентні позиції на міжнародному ринку.

Глобалізація відкриває перед людством величезні можливості в розширенні обміну товарами, послугами, інформацією, технологіями та капіталом, взаємодії в гуманітарній сфері, духовному збагаченні особистості. Водночас для значної частини людства глобалізація несе в собі й істотні загрози, зумовлюючи розмежування країн на «цивілізаційний центр» і «периферійну зону», поглиблюючи їх диференціацію в соціально-економічному і культурному розвитку [1].

Процеси глобалізації системно впливають на всі аспекти життєдіяльності держави та мають важливе практичне значення, тому повинні враховуватись при здійсненні державної політики.

Україна відчула вплив глобалізації вже з перших років незалежності, коли її економіка та суспільна сфера стали відкритими для світу. З одного боку, зростають її шанси скористатися перевагами глобалізації, але, з іншого боку, вона стає більш відкритою для глобалізаційних загроз.

Для національної економіки України глобалізаційні процеси супроводжуються наступними загрозами: високим рівнем тінізації економічної діяльності; уповільненням темпів зростання ВВП; високим рівнем зовнішньої заборгованості; низьким рівнем продуктивності праці; несприятливим інвестиційним кліматом, а в результаті зниженням інвестиційної активності; погіршенням рівня конкурентоспроможності економіки; зростанням рівня безробіття; неконтрольованими міграційними процесами тощо.

Негативним наслідком глобалізації є збільшення розриву в рівнях економічного і соціального розвитку між Україною та країнами «золотого мільярда». Найрозвиненіші країни продовжують нарощувати свої багатства, віддаляючись від країн що розвиваються. З кожним роком збільшується розрив між багатими та бідними країнами, що прискорює процес наростання світової нерівності.

Зазначений розрив впливає на рівень тіньової економіки. Хоча рівень тіньової економіки в Україні протягом 2014-2016рр. знизився, проте він становить за різними методами розрахунку рівня тіньової економіки (методом «витрати населення – роздрібний товарооборот», електричним методом, монетарним методом, методом збитковості підприємств) від 50 до 20% від обсягу офіційного ВВП [2].

Протягом 2010-2014рр. відбулося зростання зовнішньої заборгованості України на 38683 млн. дол. США з 103396 млн. дол. США до 142079 млн. дол. США, а з 2014р. до 2017р. намітилася позитивна тенденція до скорочення обсягу державних запозичень на 28561 млн. дол. США [3].

Світовий досвід останніх десятиліть свідчить, що високий ВВП мають не ті країни, які забезпечені значними природними ресурсами, а ті, що досягли високого рівня продуктивності праці.

Україна, на жаль, значно відстає за рівнем продуктивності праці як від економічно розвинутих країн, так і від країн пострадянського простору. Її рівень продуктивності дещо нижчий, ніж в Грузії, але майже удвічі нижчий, ніж в Болгарії; у 3,2 рази нижчий, ніж у Польщі; в 4,4 рази нижчий, ніж в Німеччині; в 5,9 разів нижчий, ніж в США; в 6,8 разів нижчий, ніж в Люксембурзі [4].

Отже, треба удосконалювати національну безпеку України, щоб держава перебувала на вищих ступенях на міжнародній арені.

Список використаних джерел:

1. Фрідмен Т. Лексус і оливкове дерево. Зрозуміти глобалізацію / Т.Фрідмен. – Львів: Лілея-НВ, 2002. – 384с.
2. Загальні тенденції тіньової економіки в Україні в 2016 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/DocumentsList?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>

3. Фінансовий портал «Мінфін» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/debt/>

4. The Conference Board. 2016. The Conference Board Total Economy Database, May 2016 [Electronic resource]. – Available at: <http://www.conferenceboard.org/data/economydatabase/>

5. Dobrianska N.A. Diversified corporate associations: modern scorecard analysis and assessment of their effectiveness [Електронний ресурс] / N.A. Dobrianska, V.V. Popovych // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2017. – № 1 (29). – С. 6- 12.– Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2017/No1/6.pdf>

6. Добрянська Н.А. Теоретичні основи управління конкурентоспроможністю підприємства / Н.А. Добрянська, М.О. Варгатюк // Інвестиції: практика та досвід – Київ, 2015. -№20.- С. 84 - 87.

ПОГУРСЬКА І.О.

студентка 2 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій
Одеський національний політехнічний університет

Науковий керівник: ДАЦЕНКО Н.М.

к.е.н., доцент кафедри адміністративного менеджменту та проблем ринку
Одеський національний політехнічний університет

ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ

Охорона довкілля та раціональне використання природних ресурсів є невід’ємною частиною процесу суспільного розвитку української держави, адже природні ресурси є основою життєдіяльності населення та економіки держави, тому забезпечення їх збереження, відтворення та невиснажливого використання є однією з основних передумов сталого соціально-економічного розвитку країни. Сучасне екологічне становище України не може розглядатись без минулого країни, без історії природокористування, без врахування важливої моделі: людина – виробництво – природа. Зміни, які відбуваються внаслідок людської діяльності, негативно впливають на довкілля, тому в сучасному світі надзвичайно важливого значення набула справа охорони навколишнього природного середовища.

Як свідчить досвід, проводити ефективну політику невиснажливого розвитку в державі досить важко, навіть за умов процвітаючої економіки. Тим складнішою виглядає ця проблема в Україні – державі, яка переживає успадковану кризу і змушена одночасно вирішувати безліч проблем: політичних, економічних, соціальних, екологічних. Україна через високий рівень концентрації промислового виробництва та сільського господарства,

внаслідок використання природних ресурсів протягом десятиріч перетворилася в одну з найнебезпечніших в екологічному відношенні країн.

Головними причинами, що призвели до загрожуючого стану довкілля є:

- застаріла технологія виробництва та обладнання;
- високий рівень концентрації промислових об'єктів;
- несприятлива структура промислового виробництва з високою концентрацією екологічно небезпечних виробництв;
- відсутність належних природоохоронних систем;
- відсутність належного правового та економічного механізмів;
- відсутність належного контролю за охороною довкілля [3].

Серед промислових об'єктів одним з основних забруднювачів атмосферного повітря є підприємства теплоенергетики. У галузі екології в тепловій енергетиці домінують дві найважливіші проблеми: забруднення атмосфери повітря і забруднення земель. Ядерна енергія в Україні використовується в усіх галузях народного господарства. Головними місцями накопичення радіоактивних відходів є атомні станції – Чорнобильська АЕС. У шести областях України розташовані регіональні підприємства УкрДО “Радон” з переробки та зберігання радіоактивних відходів. Україна належить до країн з дуже розвинутим використанням джерел іонізуючого випромінювання. Значним забруднювачем довкілля в Україні є транспортна галузь, значної шкоди довкіллю завдають відпрацьовані гази автомобілів, паливно-мастильні матеріали, пари шкідливих речовин. Через великі обсяги використання пального автотранспорт забруднює навколишнє середовище токсичними компонентами: 25% – солями свинцю; 50% – оксидом вуглецю. Основні забруднювачі залізничного транспорту – відпрацьовані гази тепловозів, фенол, аерозолі, сміття. Морський транспорт забруднює море відходами харчування, сміттям, нафтою.

Недостатні норми адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення правил збирання, зберігання, транспортування промислових відходів. Існуючий рівень утилізації відходів вторинних ресурсів не впливає на поліпшення стану довкілля. Україні притаманні такі екологічні проблеми, як кислотні дощі, транскордонне забруднення, руйнування озонового шару, потепління клімату, накопичення відходів (особливо токсичних та радіаційних), зниження біологічного різноманіття.

Таким чином, протягом останніх років у стані здоров'я населення намітився ряд негативних тенденцій, певною мірою пов'язаних з незадовільними екологічними обставинами. Ситуація стану України наближається до рівня глобальної екологічної катастрофи. Необхідним є впровадження в економіку прогресивних безвідхідних технологій, удосконалення заходів щодо утилізації відходів, прийняття і дотримання міжнародних норм з охорони навколишнього середовища. Оскільки виробнича діяльність викликає порушення природного середовища, суспільству випадає

взяти на себе турботу щодо відновлення її властивостей та охорони від подальшої деградації.

Список використаних джерел:

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1991. - № 41. - ст.546
2. Розробка інтегрованих показників стану навколишнього середовища та механізмів їх впровадження в національні плани дій щодо охорони природи / Під ред. Б. М. Данилишина. К.: Рада по вивченню продуктивних сил НАН України, 2009. С. 59.
3. Петраков І.Ю. Проблеми охорони навколишнього середовища в Україні. / І.Ю. Петраков, М.М. Дренькало // Центральна санепідстанція МОЗ України, м. Київ. - 2012.
4. Добрянська Н.А. Суть та значення методу бенчмаркінгу відносно оцінки конкурентоспроможності підприємства / Н.А. Добрянська, О.М. Попович, М.О. Варгатюк // Агросвіт – Київ, 2016. -№11.- С. 3-6.

БАБСЬКА І.М.

студентка 1 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій
Одеський національний політехнічний університет

Науковий керівник: ДОБРЯНСЬКА Н.А.

д.е.н., професор кафедри адміністративного менеджменту та проблем ринку
Одеський національний політехнічний університет

ПРОБЛЕМИ В ХАРЧОВІЙ ГАЛУЗІ

Харчова промисловість - галузь переробної промисловості, сукупність виробництв харчових продуктів у готовому вигляді або у вигляді напівфабрикатів, а також тютюнових виробів, мила і миючих засобів, парфюмерно-косметичної продукції. У системі агропромислового комплексу харчова промисловість тісно пов'язана з сільським господарством як провайдером сировини і з торгівлею. Агропромисловий комплекс - це важливий сектор економіки України. У ньому зосереджена майже третина виробничих фондів, працює четверта частина населення, зайнятого у народному господарстві, виробляється понад 20% валового суспільного продукту та третина національного доходу, формується 70 % роздрібного товарообігу [1].

Важливе значення серед галузей агропромислового комплексу належить харчовій промисловості. Стан ресурсного потенціалу підприємств харчової промисловості зумовлений цілим рядом чинників. До першої групи чинників слід віднести, насамперед, «надважку» виробничу структуру економіки

України. Це призвело до неефективного використання виробничих ресурсів та інвестицій. В результаті чого вітчизняна харчова промисловість характеризується надмірно високими рівнями працемісткості та низьким рівнем техніко-технологічного розвитку. Другу групу чинників, які ще більшою мірою загострили ситуацію з ресурсозабезпеченням, відтворенням та оновленням ресурсного потенціалу харчової промисловості, становлять:[2]

- недоліки в макроекономічній, зокрема, у фінансово-кредитній, цінovій, податковій, митній, інвестиційній, науково-технологічній та екологічній політиці щодо розвитку агропромислового виробництва, його перебудови;

- відсутність чіткої довгострокової політики щодо форм та методів державного управління АПК та ефективної підтримки аграрних та агропромислових товаровиробників за рахунок централізованого пільгового кредитування та інвестування їх діяльності, в тому числі експортно-спрямованої. Ці та інші причини зумовили значне падіння обсягів виробництва харчових продуктів та зниження ефективності підприємств харчової промисловості. У переважній більшості підприємств харчової промисловості відсутні кошти, що призвело до того, що прискореними темпами зношуються їх основні засоби виробництва. Однією із основних проблем, що визначають розвиток підприємств харчової промисловості, є низький рівень їх інвестиційної привабливості. Інвестиційна привабливість трактується як узагальнену характеристику переваг і недоліків об'єкта інвестування. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств харчової промисловості визначається системою факторів, які поділяються на:

- загальні, які характеризують інвестиційний клімат держави. Сюди відноситься політична та фінансова стабільність, правові гарантії захисту інтересів інвесторів, розвиток інвестиційної інфраструктури, розвиток ринкових відносин, рівень ризиків, умови страхування та інше;

- галузеві, які визначають рівень капіталомісткості, оборотності та віддачі вкладених фінансових ресурсів;

- територіальні, які характеризують наявність сировини, трудових ресурсів, ринків збуту, клімату, природо-економічних умов виробництва;

Виробництво продукції тваринництва взагалі й м'яса, зокрема, завжди було і залишається однією з провідних сфер у розв'язанні продовольчої проблеми, постачання населення України повноцінним харчовим білком. Але фактичний її стан упродовж останніх 15 років не відповідає потенційним можливостям і постійно погіршується [3].

В умовах розвитку ринкової економіки підвищення ефективності функціонування м'ясопродуктового підкомплексу набуває особливого значення. Потреби населення України, в тому числі Одеської області, у м'ясі і м'ясопродуктах не задоволені. У розв'язанні задач щодо збільшення виробництва м'яса важлива роль відводиться галузям скотарства та свинарства. Потребують негайного вирішення проблеми узгодження попиту та пропозиції

м'яса, встановлення паритетних відносин між аграрними та переробними підприємствами [4].

Дослідження проблем розвитку підприємств харчової промисловості показали, що значна частина інноваційних пропозицій у розвиток підприємств харчової промисловості залишається не реалізованою через низький рівень платоспроможності підприємств і їх слабку інвестиційну привабливість. [5]

Список використаних джерел:

1. Гуткевич С.О. Інвестування: теорія і практика: Навчальний посібник. / С.О. Гуткевич –К.: Вид-во Європ. Ун-ту. -2006. -234с.
2. Гуткевич С.А. Инвестиционная привлекательность аграрного сектора экономики: Монография. / С.А. Гуткевич – К.: Изд-во Европ. ун-та. -2003. - 251с.
3. Добрянська Н.А. Галузь тваринництва: проблеми розвитку та шляхи їх вирішення // Аграрний вісник Причорномор'я: Спеціальний випуск: 3б. наук. праць. Випуск №53 / Відп. ред. В.В. Попович. – Одеса, 2010. - С.70 - 73.
4. Dobrianska N. A. Economic efficiency of animal's current biological assets use and ways of its increases [Електронний ресурс] / N. A. Dobrianska, O. M. Porovuch // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2017. – № 4 (32). – С. 37-43. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/files/archive/2017/No4/37.pdf>
5. Трегобчук В. Відтворення та ефективне використання ресурсного потенціалу АПК. / В. Трегобчук –К.: Ін-т економіки НАН України. -2003. -259с.
6. Добрянская Н.А. Анализ и оценка финансового состояния предприятия / Н.А. Добрянська, С.С. Стоянова – Коваль, Варгатюк М.А. // Вектор науки Тольяттинского государственного университета. Серия: «Экономика и управление», - №4 (15).- 2013. – С. 33- 36.

МАТВІЄНКО М.О.

студентка 1 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій
Одеський національний політехнічний університет

Науковий керівник: ДОБРЯНСЬКА Н.А.
д.е.н., професор кафедри адміністративного менеджменту та проблем ринку
Одеський національний політехнічний університет

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ

Державна політика забезпечення інформаційної безпеки України є складовою частиною політики національної безпеки. Вона має передбачати системну превентивну діяльність органів влади з надання гарантій інформаційної безпеки особі, соціальним групам та суспільству загалом, а саме:

- створення умов для своєчасного виявлення джерел інформаційних загроз та визначення можливих наслідків їх дії;
- визначення комплексу превентивних заходів з метою нейтралізації або зменшення (послаблення) негативних наслідків реалізації інформаційних загроз;
- створення умов (можливостей) забезпечення своєчасної, повної і точної інформації для ухвалення рішень;
- здійснення ефективного (рівноправного, взаємовигідного) міждержавного інформаційного співробітництва.[1]

Мета функціонування системи забезпечення інформаційної безпеки полягає в організації управління системою інформаційної безпеки через ефективне функціонування самої системи її забезпечення.

Ефективність системи державного управління національними інформаційними ресурсами та їхнім захистом значною мірою визначає загальний рівень національної безпеки, а будь-які недоліки в структурі й функціонуванні системи державного управління цими процесами призводять до непоправних збитків

Головним завданням системи забезпечення інформаційної безпеки України є створення умов для організації управління системою інформаційної безпеки. До основних завдань системи забезпечення інформаційної безпеки належать:

- створення умов для забезпечення інформаційного суверенітету України;
- участь у вдосконаленні державного регулювання розвитку інформаційної сфери шляхом створення нормативно-правових та економічних передумов для розвитку національної інформаційної інфраструктури та ресурсів, впровадження новітніх технологій у цій сфері, наповнення внутрішнього та світового інформаційного простору достовірною інформацією про Україну;
- створення умов для активного залучення засобів масової інформації до боротьби з корупцією, зловживанням службовим становищем, іншими явищами, які загрожують національній безпеці України;
- забезпечення неухильного дотримання конституційного права громадян на свободу слова, доступу до інформації, недопущення неправомірного втручання органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у діяльність засобів масової інформації, дискримінації в інформаційній сфері і переслідування журналістів за політичні позиції [2].

Забезпеченню загальнодержавної системи інформаційної безпеки повинна сприяти насамперед відповідна нормативно-правова база, яка визначає порядок поширення та використання інформаційної продукції іноземного виробництва на території України, регламентує закупівлю зарубіжних програмно-технічних та телекомунікаційних засобів. При цьому система

нормативних актів повинна передбачити безпечне використання таких засобів у стратегічно важливих галузях, на об'єктах державного та суспільного значення.

Невід'ємною складовою цього процесу є системна наукова діяльність, спрямована на розробку ефективних засобів протидії загрозам національній безпеці України в інформаційній сфері, підготовка відповідних високопрофесійних кадрів, а також практичне оволодіння усіма формами і методами сучасної інформаційно-психологічної міжнародної протидії. [3]

Список використаних джерел:

1. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики : Вибр. наук. праці / О. С. Власюк. – К. : НІСД, 2016. – 99 с.
2. Ліпкан В. А. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції: Навчальний посібник. / В. А. Ліпкан, Ю. Є. Максименко, В. М. Желіховський. — К.: КНТ, 2006. — 162-163 с.
3. Кудіна Л. Актуальні проблеми національної безпеки України / Л.Кудіна, Л. Яцюк. - К: ГО "Молодіжна Альтернатива", 2010, 60 с
4. Dobrianska N.A. Diversified corporate associations: modern scorecard analysis and assessment of their effectiveness [Електронний ресурс] / N.A. Dobrianska, V.V. Porovuch // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2017. – № 1 (29). – С. 6-12.– Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2017/No1/6.pdf>.
5. Добрянська Н.А. Суть та значення методу бенчмаркінгу відносно оцінки конкурентоспроможності підприємства / Н.А. Добрянська, О.М. Попович, М.О. Варгатюк // Агросвіт – Київ, 2016. -№11.- С. 3-6.
6. Добрянская Н.А. Анализ и оценка финансового состояния предприятия / Н.А. Добрянська, С.С. Стоянова – Коваль, Варгатюк М.А. // Вектор науки Тольяттинского государственного университета. Серия: «Экономика и управление», - №4 (15).- 2013. – С. 33- 36.

ПАЛАМАР К.І.

студентка 2 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій
Одеський національний політехнічний університет

Науковий керівник: КУЛІНСЬКА А.В.
д.е.н., доцент кафедри підприємництва і торгівлі
Одеський національний політехнічний університет

ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Національна безпека України – це спосіб самозбереження народу України, який досяг рівня організації у формі незалежної держави. Цей спосіб

уможливило його державно-організоване існування і вільний саморозвиток, надійний захист від зовнішніх і внутрішніх загроз. Національну безпеку України можна визначити як систему державно-правових та суспільних гарантій, що забезпечують стабільність життєдіяльності та розвитку державно-організованого народу України загалом, а також кожного окремого громадянина держави.[1] У 2003 році у Законі України "Про основи національної безпеки України" ст. 1 зазначалось, що "національна безпека це захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, яка забезпечує сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, попередження і нейтралізацію реальних та потенційних загроз національним інтересам". Серед проблем, які існують у сфері національної безпеки, можна виділити такі:

- погіршення військової безпеки держави, її обороноздатності;
- відсутність чітко визначеної мети і необхідної волі будувати сильну державу, покладаючись на власні сили;
- корупція в ешелонах влади;
- відсутність чітких планів та направленості дій керівництва держави щодо їх реалізації;
- низька ефективність теперішнього міжнародного співробітництва у сфері оборонної промисловості, безпеки та спільної міждержавної взаємодії тощо.[2]

Проблеми національної безпеки належать до найважливіших, найскладніших багатоаспектних та інтегральних явищ суспільного і політичного життя. Безпека — це стан, коли кому, чому-небудь ніщо й ніхто не загрожує; водночас це й діяльність людей, суспільства, держави, світового співтовариства народів щодо виявлення, запобігання, послаблення, усунення і відвернення загрози, здатної втратити їх, знищити матеріальні та духовні цінності, перешкодити їх прогресивному розвитку. Наявність безпеки є необхідною умовою та одним із основних мотивів життєздатності людини, суспільства, держави і світового співтовариства. Поняття національної безпеки відображає провідну роль нації — політичної, державно-громадської спільноти — як носія інтересів розвитку суспільства, вказує на те, що національна державність залишається основною формою політичної організації суспільства, а національна держава продовжує відігравати роль важливого суб'єкта міжнародних відносин. Основними об'єктами національної безпеки є:

- людина і громадянин — їхні конституційні права та свободи;
- суспільство — його духовні, морально-етичні, культурні, історичні, інтелектуальні та матеріальні цінності, інформаційне і навколишнє природне середовище і природні ресурси;
- держава — її конституційний лад, суверенітет, територіальна цілісність і недоторканність;
- нація та інші національні спільноти, її самобутність та чинники саморозвитку;

- соціальні спільноти, їх функціональні ролі та чинники розвитку;
- природа, природне середовище — його безпосередній стан.

Суб'єктами національної безпеки є держава, Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Рада національної безпеки і оборони України, суди загальної юрисдикції, прокуратура України, громадяни, громадські організації та об'єднання. Основним суб'єктом забезпечення національної безпеки є держава [3].

Суб'єкти національної безпеки є суб'єктами політичної, економічної, соціальної, інтелектуальної та інших видів діяльності, на основі яких виникає стан захищеності інтересів громадянина, суспільства, держави.

Національна безпека — це один із рівнів функціонування міжнародної безпеки як діяльності держав зі створення відносин між народом і державою, які унеможливають реальні загрози розвитку суспільства.

Список використаних джерел:

1. Пирожков С.І. Концептуальні підходи до формування системи національної безпеки України [Електронний ресурс] / С.І. Пирожков – Режим доступу до ресурсу: http://www.niss.gov.ua/vydanna/panorama/issue.php?s=prnb0&issue=2003_1.

2. Кудіна Л. Національна безпека України на міжнародній арені: проблеми та перспективи розвитку / Л.Кудіна, Л. Яцюк, О. Бондар. – Київ, 2010. – 60 с.

3. Національна безпека України [Електронний ресурс] // Поняття та структура національної безпеки України – Режим доступу до ресурсу: http://pidruchniki.com/10310208/politologiya/natsionalna_bezpeka_ukrayini.

4. Добрянская Н.А. Диверсификация производства как фактор развития регионального продовольственного рынка / Н.А. Добрянская, В.В. Попович// Международный журнал «Молодой учёный»: г. Чита, - №8 (55). – 2013. – С. 188 – 190.

4. СТАЛИЙ РОЗВИТОК ВИРОБНИЧОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ПРОДОВОЛЬЧИХ, ЕКОЛОГІЧНИХ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ

ІВАСІВА Н.В.

студентка 2 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій
Одеський національний політехнічний університет

Науковий керівник: ДОБРЯНСЬКА Н.А.

д.е.н., професор кафедри адміністративного менеджменту та проблем ринку
Одеський національний політехнічний університет

ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ СИСТЕМНОЇ КРИЗИ

За роки незалежності Україна реально скоротила ВВП на 35%, що є найгіршим результатом серед країн світу. Чисельність сільського населення протягом 1991–2013 рр. скоротилась на 3 млн. і зараз складає 14 млн. громадян. Таке становище пов'язане не тільки з війною, але й помилковою моделлю розвитку, хибною системою управління. Незначні надходження до бюджету вимагають від уряду підняття податків, стримуючи виробництво та збільшуючи безробіття. Як справедливо вважає А.Я.Новак: «Надмірність податкового навантаження яскраво підтверджена таким критерієм як рівень тінізації економіки, який в Україні за різними оцінками складає 45-55%. При такій величезній частці тіньового економічного обороту неможливо говорити про якісний і суттєвий кількісний розвиток вітчизняної економіки, та, особливо, про підвищення рівня життя населення – тіньова економіка є несоціалізованою економікою, вона не бере участі в загальних ні в цільових соціальних виплатах і програмах» [1, с.219].

Податкове навантаження стосується усіх галузей народного господарства, включаючи АПК. За розрахунками фахівців Інституту аграрної економіки, у 3 рази збільшена ставка спеціального режиму прямого оподаткування для сільськогосподарських підприємств. У результаті, аграрії, які платили у 2014 році у середньому 6 грн/га, у 2015 році заплатять вже 115 грн/га. Це дозволить отримати до бюджету більше 2,3 млрд. грн. податкових зборів [2].

Таке податкове навантаження стосується малого і середнього агробізнесу і не відноситься до агрохолдингів. Безумовно, така податкова політика не буде сприяти розвитку малого та середнього бізнесу АПК. В умовах системної кризи необхідне зниження оподаткування, яке не зменшить надходження до бюджету і дасть можливість підприємцям не уходити в тінь. Існуючі податки в Україні не виконують свої функції. По-перше, надходження від податків іноді використовуються не за призначенням. По-друге, значна кількість підприємств

збиткова і не в змозі виконувати свої зобов'язання перед державою. Ось чому, потрібен жорстокий контроль за надходженням податків та їх виконанням. Сьогодні потрібно знижувати податки, надавати тільки інноваційним підприємствам, які випускають конкурентоспроможну продукцію та створюють робочі місця. Така продукція зможе експортуватися до країн ЄС, а Україна отримуватиме валютні надходження. Впровадження інновацій в Україні сьогодні це не стільки економічна проблема, скільки політична. Існує закордонний та вітчизняний досвід впровадження інновацій у народне господарство, потрібно лише бажання уряду, держави. Так, стримують розвиток АПК України малі та середні сільськогосподарські підприємства. Незважаючи на це, індивідуальний сектор забезпечує роботою 80% сільського населення, виробляючи 51% сільськогосподарського ВВП [3].

Безумовно, необхідно використовувати цей потенціал, що викликає потребу об'єднання цих господарств на основі кооперації. Створення таких кооперативів дозволить збільшити виробництво ВВП, підняти їх конкурентоспроможність. Деякий досвід у створенні кооперативів зеленої енергетики у сільській місцевості існує у багатьох західних країнах: у Великобританії існує 5 тис. кооперативів, у США – 1 тис. та інших. Сонячні, вітрові, біогазові установки вимагають значних коштів, наприклад, середня ціна сучасної біогазової установки Німеччини потужністю 200 кВт складає 1 млн. євро [4].

Звичайно, особисті, і навіть не всі фермерські господарства, вітчизняні кооперативи не в змозі придбати таке обладнання. Ось чому, державі необхідно стимулювати кооперацію особистих та фермерських господарств у виробництві зеленої електроенергії, купуючи таку електроенергію за підвищеними цінами. Для цього потрібен механізм залучення накопичень членів кооперативів, сільського населення, які б отримували від вкладених коштів дивіденди у формі прибутку або у формі пільгового користування електроенергією. Доцільно також державі разом з кооперативними господарствами, які бажають займатись зеленою енергетикою випускати цінні папери, що дозволить «знайти» інвестиції. Після виходу з кризи банківської системи і зниження відсотків за кредитами можна буде залучати їх до кооперативів. В умовах децентралізації міська влада також зможе фінансово підтримати енергетичні кооперативи. Все це буде сприяти сталому розвитку АПК і виходу України з системної кризи [6].

Список використаних джерел:

1. Новак А.Я. Як підняти українську економіку: монографія / А.Я. Новак. – К: ТОВ «Інпрес» 2015 – 432 с.
2. Самаєва Ю. Выжить любой ценой / Ю. Самаєва // Зеркало недели.– 16 января 2015 г.
3. Самаєва Ю. Приземленная агроприватизация / Ю. Самаєва // Зеркало недели. – 20 июня 2015 г

4. Давиденко Е. Как защитить сердце «зеленой» энергетики? / Е. Давиденко // Зеркало недели.– 29 мая 2015 г.
5. Добрянська Н.А. Галузь тваринництва: проблеми розвитку та шляхи їх вирішення // Аграрний вісник Причорномор'я: Спеціальний випуск: Зб. наук. праць. Випуск №53 / Відп. ред. В.В. Попович. – Одеса, 2010. - С.70 - 73.
6. Мойса М.Я. Удосконалення організаційно – економічних відносин в підприємствах м'ясопродуктового підкомплексу АПК регіону: Монографія. / М.Я. Мойса, В.В. Попович, Н.А. Добрянська – Одеса: ТОВ фірма «Імідж – Прес», 2009. – 209 с.

ПОХИЛА А. І.

студентка 2 курсу інженерно-економічного факультету
Одеського державного аграрного університету

Науковий керівник: ШЕВЧЕНКО А.А.

к.е.н., доцент кафедри економічної теорії та економіки підприємства
Одеського державного аграрного університету

ІНФЛЯЦІЯ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЦІНУ

Інфляція є одним із найважчих проявів макроекономічної нестабільності. Суттєве зростання інфляції негативно відбивається на всіх сторонах соціально-економічного життя в Україні. Саме це і зумовлює необхідність вивчення та дослідження цієї проблеми [1.с.10].

Аналіз останніх наукових досліджень. Проблема інфляції в Україні вивчалася у працях В. Калюжного [3], А. Гальчинського [1], Лисицького В. [4], Левченка З. [2] та інших. Кожен з цих вчених по різному бачить причини виникнення цієї проблеми, наприклад, А. Гальчинський [1] пояснює високий рівень інфляції штучно завищеними доходами населення, а В. Калюжний [3] вважає, що інфляція в Україні має монетарний характер [2.с.22-23].

Метою дослідження є визначення суті та причин сучасної інфляції в Україні та формулювання основних напрямків подолання цієї проблеми.

Інфляція, як економічне явище існує вже тривалий час. Вважається, що її виникнення пов'язане із появою грошей, з функціонуванням яких вона нерозривно пов'язана. На нашу думку найбільш лаконічне визначення інфляції – це зростання загального рівня цін, більш загально - переповнення каналів обігу грошової маси зверх потреби товарообігу, що визначає знецінення грошової одиниці і відповідно зростання товарних цін.

Суть інфляції полягає в тому, що національна валюта знецінюється по відношенню до товарів, послуг та іноземної валюти, які зберігають стабільність своїй купівельній спроможності.

До найважливіших причин зростання інфляції в Україні належать:

- надмірна емісія паперових грошей і, як наслідок, збільшення грошової маси ;

- перевищення темпів зростання доходів населення над темпами зростання промисловості;
- значне зростання вартості енергоносіїв;
- нестабільність політичної ситуації в країні;

Інфляція має цілий ряд негативних наслідків у багатьох сферах суспільного життя, насамперед у соціальній та економічній, а саме перерозподіл доходів, зменшення реальної вартості заощаджень, посилення податкового тиску, зниження обсягів виробництва, збільшення суспільних витрат, зниження мотивації до праці. Отже, інфляція негативно впливає не лише на грошово-кредитну систему, але й на соціальний рівень життя населення.

В Україні у 2017 році інфляція становила 13,7%, що на 13,2 % більше в порівнянні з 2013 роком. За останні 5 років найвищий рівень інфляції спостерігався у 2015 році-43,3% та у 2014 році-24,9%.

Для подолання високого рівня інфляції в Україні пропонуємо такі шляхи усунення зазначеної проблеми:

- збільшення виробництва і насичення ринку товарів;
- проведення обґрунтованої кредитної, податкової, цінової політик (оптимальне поєднання ринкових механізмів і методів державного регулювання);
- обмеження емісії грошей;
- приватизація і стимулювання середнього та малого підприємництва.

Отже, проаналізувавши проблему сучасної інфляції ми можемо зробити висновок, що інфляція пов'язана не лише з падінням купівельної спроможності грошей в результаті зростання цін, але і з загальним кризовим станом економічного розвитку країни. Вона обумовлена суперечностями процесу виробництва, породженими різними чинниками в сфері як виробництва та реалізації, так і грошового обігу, кредиту і фінансів.

Список використаних джерел:

1. Гальчинський А. Стабілізація гривні: проблеми та перспективи // Вісник НБУ. - 2002.-№7. - С. 9-13.
2. Інфляція зростає - що робити? / З. Левченко // Цінні папери України - 2008 - №11 - С. 22-23.
3. Калюжний В. Механізм розвитку та протидії інфляції в Україні // Економіст - 2008 - №6. - С. 16-22.
4. Шевченко А.А. Державний борг України: сучасні реалії та основні тенденції / Н.А. Добрянська, А.А. Шевченко, О.П. Петренко // Аграрний вісник Причорномор'я (серія «Економічні науки»). - Одеса, 2016. - № 78 – 2. – с. 127 - 137
5. Шевченко А.А. Вплив грошової маси на економічний розвиток України / А.А. Шевченко, О.П. Дяченко, Н.А. Добрянська // Аграрний вісник Причорномор'я (серія «Економічні науки»). - Одеса, 2015. - № 78 – 2. – с. 164 – 173

ЗАБОЛОТНА А. В.

студентка 2 курсу інженерно-економічного факультету
Одеського державного аграрного університету

Науковий керівник: ШЕВЧЕНКО А.А.
к.е.н., доцент кафедри економічної теорії та економіки підприємства
Одеського державного аграрного університету

ВАЛЮТНИЙ КУРС І ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА НЬОГО

Розвиток зовнішньоекономічних відносин вимагає особливого інструменту, за допомогою якого суб'єкти, що діють на міжнародному ринку, могли б підтримувати між собою тісні фінансові взаємозв'язки.

Проблематика встановлення валютного курсу та факторів впливу на нього є об'єктом дослідження для багатьох як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Серед науковців, які приділяли увагу вивченню факторів впливу на валютний курс і, зокрема, впливу на нього відсоткових ставок, слід виділити П. Кругман, М. Обстфельд та інші. Серед вітчизняних вчених цю проблему досліджували В. Білошапка, Т. Косова, В. Лисицький, А. Мороз, Т. Остапін, О. Папаїка, М. Пуховкіна, М. Савлук, А. Щетинін, В. Ющенко та багато інших [2, 3].

Ми погоджуємось з вираженням, що валютний курс - це ціна грошової одиниці однієї країни, виражена у грошовій одиниці іншої країни [1].

Слід зазначити, що валютний курс необхідний: під час купівлі та продажу валюти у зв'язку з експортом та імпортом товарів чи послуг; для порівняння цін світових та національних ринків, а також: вартісних показників різних країн, виражених у національних або іноземних валютах; для надання кредитів та здійснення інших зовнішньоекономічних операцій.

Необхідно акцентувати увагу, що валютний курс, як будь-яка ціна, відхиляється від вартісної основи - купівельної спроможності валют : під впливом попиту і пропозиції валюти. Багатофакторність валютного курсу відображає його зв'язок з іншими економічними категоріями - вартістю, ціною, грошима, відсотком, платіжним балансом і т.д. Причому відбувається складне їх переплетення і висунення як вирішальні, то одних, то інших чинників. Серед яких можна виділити на нашу думку основні: темп інфляції, стан платіжного балансу, різниця відсоткових ставок в різних країнах, діяльність ринків і спекулятивні валютні операції, ступінь використання певної валюти на своринку і в міжнародних розрахунках, ступінь довіри до валюти на національному і світових ринках, валютна політика.

Отже, формування валютного курсу - багатофакторний процес, обумовлений взаємозв'язком національної та світової економіки та політики. Тому при прогнозуванні валютного курсу враховуються основні курсоутворюючі фактори та їх різний вплив на курс валют залежно від

обставин. Тож можна дійти висновку, що динаміку валютного курсу передбачити дуже важко. Тому одне лише підвищення або зниження відсоткових ставок навряд чи може адекватно і правильно врегулювати курс валют. Навіть якщо і застосовувати зміну відсоткових ставок з метою стабілізації валютного курсу, слід робити це у комплексі з іншими заходами впливу, враховуючи вплив не лише цього одного фактору, а й інших, не менш важливих, факторів.

Список використаних джерел:

1. Кругман П.Р. Международная экономика. Теории и политика : учебник для вузов / Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В. Кулакова. — М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. — 799с.
2. Мишкин Фредерик С. Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков, 7-е издание. / С. Фредерик Мишкин экономическая теория денег Пер. с англ. — М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2006. — 880с: ил. — Парал. тит. англ.
3. Національний банк України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
4. Пуховкіна М. Ф Центральний банк і грошово-кредитна політика : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. М.Ф.Пуховкіна., Т.П. Остапішин, В.С. Білошайка — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2003. — 180 с.
5. Центральний банк і грошово-кредитна політика : навч. посібник. / За ред. Косової Т.Д., Папаїки О.О. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 328с
6. Шевченко А.А. Державний борг України: сучасні реалії та основні тенденції / Н.А. Добрянська, А.А. Шевченко, О.П. Петренко // Аграрний вісник Причорномор'я (серія «Економічні науки»). - Одеса, 2016. - № 78 – 2. – с. 127 - 137
7. Шевченко А.А. Вплив грошової маси на економічний розвиток України / А.А. Шевченко, О.П. Дяченко, Н.А. Добрянська // Аграрний вісник Причорномор'я (серія «Економічні науки»). - Одеса, 2015. - № 78 – 2. – с. 164 – 173

УРСАТІЙ М. В.

студент 2 курсу інженерно-економічного факультету
Одеського державного аграрного університету

Науковий керівник: ШЕВЧЕНКО А.А.
к.е.н., доцент кафедри економічної теорії та економіки підприємства
Одеського державного аграрного університету

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ

Управління та обслуговування державного боргу є особливо важливим в контексті тих економічних труднощів, які впродовж останніх років переживає Україна. Розв'язання проблеми обслуговування державного боргу є одним із ключових факторів економічної стабільності в країні. Необхідність розв'язання цих питань потребує пошуку шляхів вдосконалення механізму управління та обслуговування державного боргу в Україні. Теоретичні основи державного боргу та питання щодо його управління висвітлюються у працях таких вчених : Сідельникова Л.П. , Вахненко Т.П. ,Шевченко А.А. та інших науковців . Ця проблема є актуальною і сьогодні.

На нашу думку, існування великого державного боргу негативно впливає на економічне зростання країни. Але на жаль, на сьогодні не існує єдності думки щодо сутності державного боргу. Одні дослідники вважають, що «державний борг—це сума заборгованості за випущеними й непогашеними внутрішніми позиками , а також сума фінансових зобов'язань країни щодо іноземних кредиторів на певну дату» [1, с. 267], а інші — виражають його через економічні відносини між державою-позичальником та її кредиторами з приводу перерозподілу позикових капіталів і вартості ВВП позичальника [2, с.132].

Слід відзначити, що до характерних особливостей державного боргу належить [3, с. 15]:

1. В основі змісту державного боргу лежать кредитно-фінансові відносини з приводу залучення державою додаткових фінансових ресурсів, тобто здійснення запозичень.
2. Позичальником і боржником у цих відносинах є держава.
3. Формою державних запозичень є державні цінні папери.
4. Позичкові ресурси — це тимчасово вільні кошти юридичних та фізичних осіб, іноземних держав, міжнародних організацій тощо.

Відмітимо, що державний борг традиційно поділяють на зовнішній та внутрішній.[4]

Слід визначити, що на 31 грудня 2016 року граничний обсяг державного боргу в сумі 1.501.479.663,5 тис. гривень та граничний обсяг гарантованого державою боргу в сумі 444.779.296 тис. гривень. У2017 році обсяг державного боргу зріс на 21,5 % , а грошовий обсяг гарантованого державного боргу – на

30,3% у порівнянні з 2016 роком. А вже станом на 31 грудня 2018 року граничний обсяг державного боргу має бути в сумі 1.999.347.176,8 тис. гривень та граничний обсяг гарантованого державою боргу в сумі 747.551.011,7 тис. гривень[5]. Одже, ми бачемо згідно даних зазначених у Законі України «Про державний бюджет України на 2018 рік» порівняно з попередніми роками державний та гарантований борг зростає.

Також станом на 1 січня 2018 року, державний борг склав трохи більше 2 трильйонів гривень, а саме 2,14 трильйона гривень. На 1 січня 2016 року, то він становив 1 трильйон 600 млрд грн, За даними Міністерства фінансів, прогнозований максимальний розмір гарантованого державою боргу до кінця поточного року становитиме близько 747,6 млрд гривень, що в 2,3 раза більше, ніж заплановані показники 2017 року. За прогнозами Мінфіну, до кінця 2018 року співвідношення державного боргу до ВВП зросте з очікуваних 75,6% у 2017 році до 82,4%. У цілому до кінця 2018 року держборг не повинен перевищити 2,756 трлн. грн.

Ми вважаємо, що для вдосконалення управління державним боргом України пріоритетним має стати визначення концептуальних засад вітчизняної боргової політики та розроблення і законодавче закріплення обґрунтованої стратегії залучення позикових коштів та їх використання. Основними вихідними положеннями цієї стратегії мають бути: розробка законодавчого забезпечення формування державного та гарантованого державою боргу; підвищення ролі внутрішніх державних запозичень, зокрема необхідно передбачити можливість залучення коштів фізичних осіб через випуск ощадних облігацій та сприяти розвитку внутрішнього фінансового ринку; законодавче встановлення лімітів на обсяги позик терміном до одного року та позик із плаваючою відсотковою ставкою; здійснення планування державної заборгованості на часовому інтервалі у декілька років, що дозволило б приймати рішення стосовно державних запозичень скоординовано і зважено; зменшення обсягів гарантованого зовнішнього боргу та здійснення жорсткого контролю цільового використання коштів суб'єктів господарювання, отриманих під державні гарантії; переорієнтація державної боргової політики на фінансування розвитку експортних та високотехнологічних галузей національної економіки; розробка енергетичної стратегії, яка б дозволила зменшити залежність від імпорتنих енергоносіїв, а також запровадження системи недержавного пенсійного та медичного страхування, що дозволить скоротити бюджетні видатки. Перспективним напрямом подальших досліджень є визначення оптимального рівня боргового фінансування суспільних видатків та розробка стратегії боргового менеджменту в Україні.

Список використаних джерел:

1. Сідельникова Л.П. Податкові та позичкові фінанси: фіскальна філософія вибору: монографія / Л.П. Сідельникова. — Херсон: Грін Д.С., 2010. — 436 с.

2. Шевченко А.А. Державний борг України: Сучасні реалії та основні тенденції / А.А. Шевченко, О.П. Петренко, Н.А. Добрянська. //Аграрний вісник Причорномор'я. — Серія : «Економічні науки». Вип.82. — Одеса : ТОВ «ВПВ». —2016—С.127-136
3. Вахненко Т.П. Особливості формування державного боргу та управління його складовими у період фінансової кризи / Т.П. Вахненко. // Фінанси України.—2009.—№6.—С.14-28
4. Державний борг України [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/2018>
5. Про державний бюджет на 2018 рік: Закон України від 07.12.2017 №2246-VIII//[Електроний ресурс. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>
6. Шевченко А.А. Вплив грошової маси на економічний розвиток України / А.А. Шевченко, О.П. Дяченко, Н.А. Добрянська // Аграрний вісник Причорномор'я (серія «Економічні науки»). - Одеса, 2015. - № 78 – 2. – с. 164 – 173

5. СУЧАСНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

КОРНІЄНКО А.М.

студент 2 курсу відділення «економіки та програмування»
Новокаховський політехнічний коледж
Одеського національного політехнічного університету

Науковий керівник:КІЦА Т.В.
науковий керівник, спеціаліст, викладач
Новокаховський політехнічний коледж
Одеського національного політехнічного університету

СУЧАСНІ КОМУНІКАЦІЇ В ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ ЛЮДИНИ

Швидкоплинний розвиток технологій може бути загрозою для людини та суспільства в цілому, обмежуючи розуміння реальності від віртуального світу. Окрім оновлень в технологіях які чудово впливають на загальноосвітній розвиток особистості, може принести негативне значення на стан здоров'я людини. Сучасні високотехнологічні процеси увійшли в наше життя і стали її невід'ємною частиною. Люди по-різному сприймають інноваційні технології. Деякі вважають, що саме за допомогою цих пристроїв можливо заощадити свій час. Інші думають інакше, вважаючи жажливим те, як нові технології впливають

на людину. Як на мій погляд, я впевнена, що сучасні комунікаційні пристрої роблять наше життя легшим, яскравішим, цікавішим.

Важко собі уявити людину яка не використовує інформаційні технології. Комп'ютери, телефони, електронні книжки, планшети – всі ці пристрої часто застосовуються в повсякденному житті. Адже саме ці пристосування змінили наш побут. Щорічно з'являються і оновлюються технологічні новинки, що покращують якість життя людей в цілому. Розвивається тенденція багатофункціональності речей, що оточують кожну людину. На приклад – мобільні телефони. Вони перестали нести свою функцію тільки лише як засоби зв'язку - їх функціонал значно виріс, практично до рівня персональних комп'ютерів.

Сучасна дитина виростає у світі, перенасиченому інформацією, знання буквально переслідують її на кожному кроці. Телевізор, радіо, комп'ютер пропонують різноманітні відомості. Інформація буквально заштовхується у дитину, якій уже, здавалося б, не потрібно напружуватись, пізнавати світ, розв'язувати задачі, шукати відповіді. Потрібно лише зайти у «всесвітнє павутиння» і правильно сформулювати запит [3, с. 45-46].

Попри таке широке коло завдань, поставлених А. Є. Жичкіною та О. П. Белінською перед психологами, які вивчають вплив новітніх інформаційних технологій (НІТ) на людину, результати їх досліджень показав відсутність чи не найголовнішої проблеми — виявлення діючих механізмів впливу НІТ на людину, причин їх очевидної дієвості.

Ю. М. Арський та Р. С. Гіляревський виділяють поняття «інформаційне середовище»: сукупність технічних і програмних засобів зберігання, обробки і передачі інформації, сфера діяльності суб'єктів, пов'язана зі створенням, перетворенням, споживанням інформації; це світ інформації навколо людини і світ його інформаційної діяльності [2].

Інформаційне середовище з усіма своїми складовими стало настільки глобальним явищем у житті сучасної людини, що нинішню епоху можна з повним правом назвати інформаційною епохою.

Таким чином, застосування ІКТ, скажімо, таких, як чат, телеконференція, форум, з метою забезпечення взаємодії людей сприятиме: – розвитку особистості та її творчого потенціалу; – ефективності пізнання; – розвитку особистих здібностей; – взаємообміну цінностями.

Нові інформаційні технології створюють певне віртуальне Інформаційне середовище, відмінне від реального життя і водночас здатне здійснювати повноцінний багатоаспектний вплив на кожну людину, яка починає взаємодіяти з цим середовищем [1].

За останні роки інформаційні технології стрімко увійшли у наше життя. Упровадження ІКТ у сучасну освіту дає можливість реалізувати низку актуальних завдань, що постають перед суспільством.

Як відзначають багато дослідників, людина, його повсякденне життя все більше залежать від масової комунікації, яка створює для нього свого роду

другу реальність. Інформаційний вплив на психіку людини або, іншими словами, інформаційно-психологічний вплив виявляється на людей протягом практично всього їхнього життя. Цьому впливу то вона піддається в різних ситуаціях. Для їх позначення можливо використовувати такі терміни: "комунікативні" або "комунікаційні ситуації", а при підкресленні провідної ролі інформаційної взаємодії ми будемо називати їх інформаційно-комунікативними або інформаційно-комунікаційними ситуаціями.

Для людини, виникають нові можливості розуміння певного роду інформації за допомогою комп'ютерної презентації, або інших програм, це економить час і робить цікавим і доступним для сприйняття.

Список використаних джерел:

1. Афанасьєва М. Особенности структуры семьи в современном культурном контексте. Возможности консультирования [Электронный ресурс] / М. Афанасьєва, Т. Катрин, К. Суханова // Журнал практической психологии и психо- анализа. — 2008. — № 2. — Режим доступа : <http://psyjournal.ru/psyjournal/articles/detail.php?ID=2629>.
2. Петрик В. М. Соціально-правові основи інформаційної безпеки : [навчальний посібник] [Електронний ресурс] / В. М. Петрик, А. М. Кузьменко, В. В. Остроухов. — К. : Росава, 2007. — 278 с. — Режим доступу : http://pidruchniki.ws/1821100136935/politologiya/nebezpeki_informatsiynogo_prost_oru_lyudin.
3. Смолл Г. Мозг онлайн. Человек в эпоху Интернета / Гери Смолл, Гиги Ворган. — М. : Колибри, Азбука-Аттикус, 2011. — 352 с

ТРОФИМЕНКО К.К.

студентка 2 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій
Одеський національний політехнічний університет

Науковий керівник: БАЛАН О.С.

д.е.н., професор кафедри адміністративного менеджменту та проблем ринку
Одеський національний політехнічний університет

ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Електронне урядування — спосіб організації державної влади за допомогою систем локальних інформаційних мереж та сегментів глобальної інформаційної мережі, що забезпечує функціонування органів влади в режимі реального часу та робить максимально простим і доступним щоденне спілкування з ними громадян, юридичних осіб, неурядових організацій[1].

Головною складовою електронного урядування є електронний уряд — єдина інфраструктура міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування з громадянами та суб'єктами господарювання. Він не є доповненням або аналогом традиційного уряду, а лише визначає новий спосіб взаємодії на основі активного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) з метою підвищення ефективності надання державних послуг. На сьогодні в світі поширені дві основні моделі електронного урядування - e-Government 1.0 та e-Government 2.0.[2].

Електронний уряд визначається як система взаємодії органів державної влади з населенням, яка заснована на широкому вжитку сучасних інформаційних технологій (ІТ), у тому числі мережі Інтернет, для підвищення доступності та якості державних послуг, скорочення термінів їх надання, а також зниження адміністративного навантаження на громадян і організації, пов'язаної з їх здобуттям[3].

Останнім часом у провідних країнах світу розроблено міжнародні та національні програми адаптації уряду до умов інформаційного суспільства, а найбільш розвинені країни світу реалізували національні програми електронного уряду із застосуванням порталних технологій[4].

Електронне урядування тісно пов'язане з таким явищем, як електронна демократія, яка відбиває можливість кожного громадянина брати участь у формуванні та реалізації державної політики, прийнятті рішень органами влади, використовуючи при цьому інформаційні технології[5].

З втіленням в сучасне ділове життя системи електронного урядування з'явилася реальна можливість підняти спілкування в діловій сфері. Воно є одним з інструментів розвитку інформаційного суспільства, що сприяють створенню умов для відкритого і прозорого державного управління. Це форма організації державного управління, за якою відбувається активна взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з суспільством, людиною та е-громадянином, бізнесом за допомогою інформаційно-комунікативних технологій[6].

Можна зробити висновки, що від впровадження електронного урядування в першу чергу виграють ті споживачі державних послуг, які претендують на послуги видачі дозволів та реєстрації; «змішаного» рівня регулювання адміністративних повноважень та ті, що потребують комплексної за змістом послуги. За умови електронного урядування користувач має можливість звертатися до одного державного «базового» органу влади для отримання послуги від усіх «пов'язаних» з «базовим» органів влади. Це стає можливим за умови об'єднання за допомогою інтернет-технологій усіх міністерств і відомств у єдиний комплекс із вищим ступенем інтегрування внутрішніх процесів (документообіг) і єдиним інтерфейсом (вікном взаємодії) із громадянином (користувачем).

Отже, електронне урядування здатне змінити саму природу влади, зробити її більш прозорою та підконтрольною громадськості. Воно створює умови для нормального розвитку бізнесу, поліпшення інвестиційного клімату, зростання економіки, а також забезпечує реальну участь громадян у політичних процесах.

Список використаних джерел:

1. Клімушин П. С. Визначення механізмів реалізації електронної демократії та надання електронних державних послуг/ П. С. Клімушин// Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. – Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2010. – Вип. 1 (28). – С. 263 – 270.
2. Клімушин П. С. Засоби обміну конфіденційною інформацією в системі електронного уряду / П. С. Клімушин, А. О. Серенок // Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2008. – С. 186 – 192.
3. Доступ до інформації та електронне урядування / авт.-упоряд. М. С. Демкова, М. В. Фігель. — К.
4. Клименко, І. В. Технології електронного врядування: Навчальний посібник / І. В. Клименко, К. О. Линьов. — Київ: Вид-во ДУС, 2006. — 225 с.
5. Доступ до інформації та електронне урядування / автори -упорядники М. С. Демкова, М. В. Фігель. — К. : Факт, 2004. — 336 с.
6. Досвід впровадження е-демократії та е-урядування в Україні/ За ред. С. В. Дзюби.- К.: Національний центр підтримки електронного урядування,2010.-90 с.